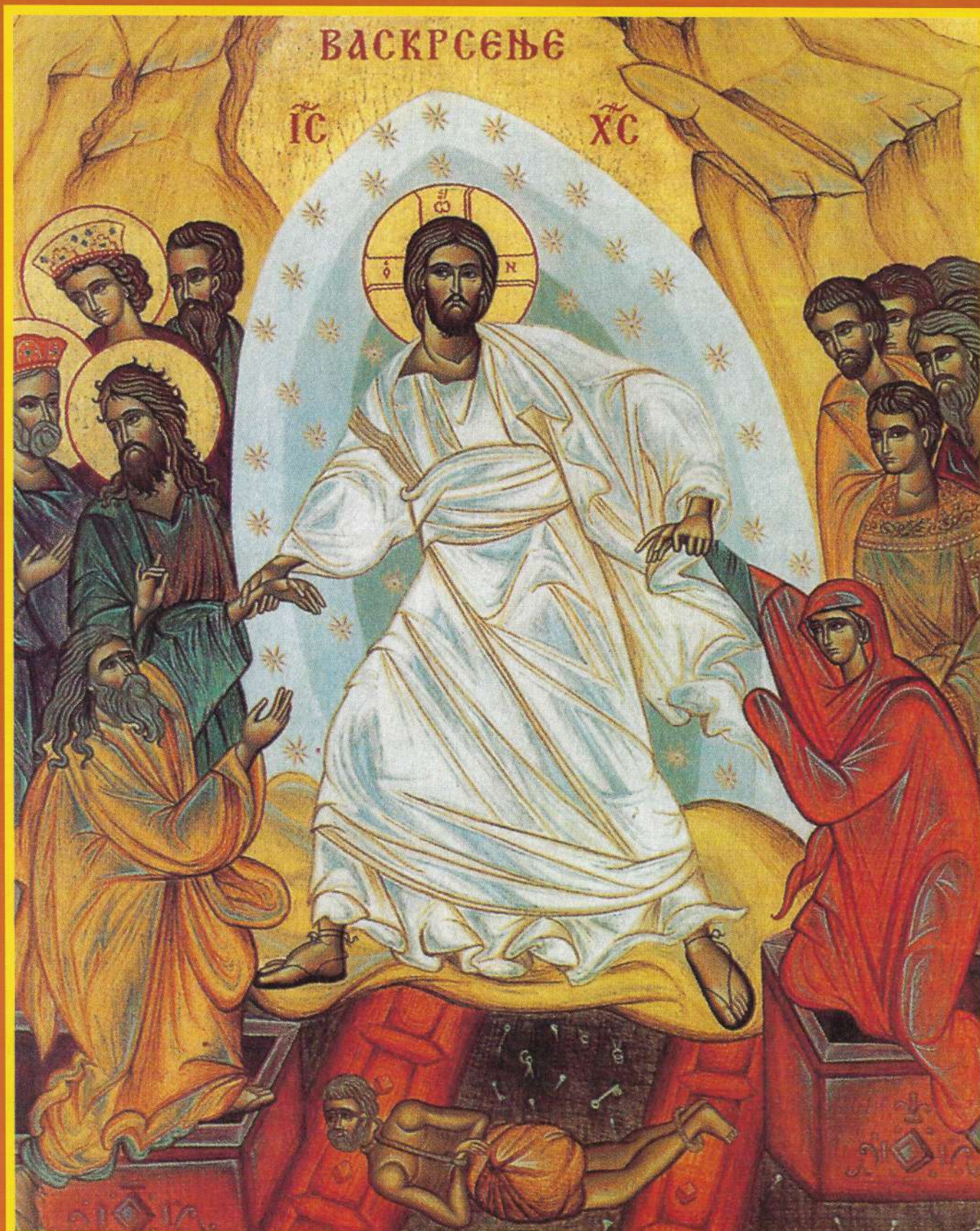

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

ГЛАСНИК ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ • БРОЈ 4, АПРИЛ 2004.

СРПСКЕ МОРАВИЦЕ

ХРАМ СВ. ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ГЕОРГИЈА

ХОР "ВЛАДИКА ДАНИЛО ЈАКШИЋ"

*Његово Преосвешћенство Г.Г. Фођије, Епископ
далматински и администратор јорњокарловачки*

Васкршња реч Епископа Фођија

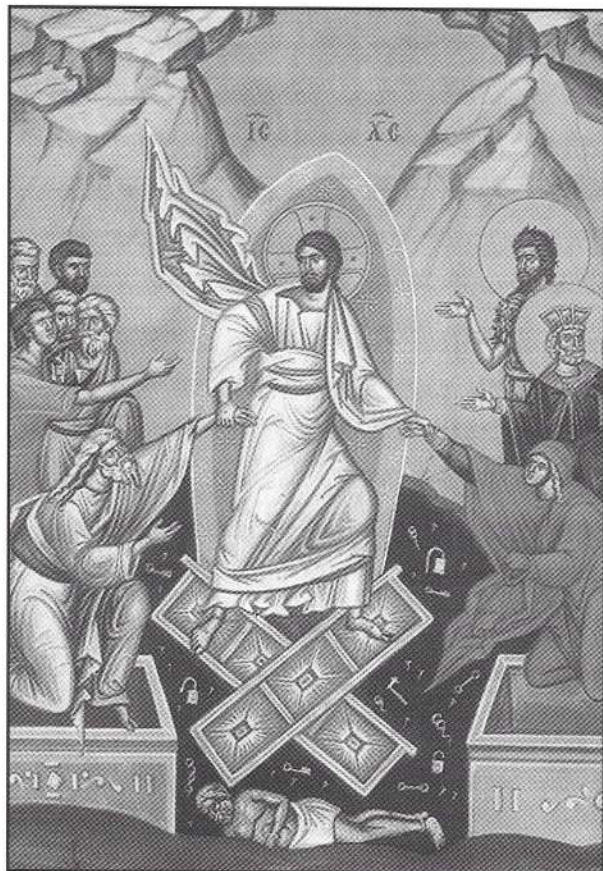
Христос воскрес!

П По речима светог апостола Павла: *ако Христос не уста из мртвих, узалуд је вера ваша; Но заиста је Христос устао из мртвих, те постаде првенац оних који су умрли* (1.Кор.15,17-20). Овим јеванђељским речима свети апостол Павле, сходно целокупној апостолској традицији и предању Цркве, потврђује да се Господ Исус Христос коначно и савршено пројавио као Богочовек и Спаситељ света управо Својим Васкрсењем из мртвих.

Васкрсли Христос је суштина апостолске проповеди, па и саме вере Цркве Христове. Велики руски светитељ старац Серафим Саровски је све људе, свагда и у свакој прилици поздрављао са речима: Радости моја, Христос воскрес! Тако и ми данас, учећи се од светих Апостола и Светих Отаца и следејући њиховој традицији, поздрављамо све вас овим најрадоснијим поздравом: Христос воскрес!

Многи велики људи у историји су покушавали, на овај или на онај начин, да реше трагични проблем смрти. Међутим, без успеха. За већину њих, смрт је остала тајна од које су бежали. Други су покушавали науком и философијом да реше тај проблем, али без успеха. Зар се и у модерној медицини, која у својим покушајима да реши проблем смрти не презајући ни од трагичног покушаја клонирања човека, не крије жеља за бесмртношћу?

Света Црква на сва ова трагања и лутања људскога духа одговара победоносно својим сведочењем, да је Господ Исус Христос Својим Васкрсењем из мртвих подарио свету решење овога трагичног проблема смрти, дарујући му Собом и у Себи живот вечни.

Отуда и ми, честитајући свима овај најрадоснији и победоносни празник Васкрсења Христовог, молимо се Васкрслome Господу да Његово Васкрсење постане суштина наше вере и нашега живота, како бисмо већ овде и сада предокушали радост свеопшег Васкрсења ка коме идемо.!

Христос воскрес! – Ваистину воскрес!

“Свети Сава Горњокарловачки”

*гласник Епархије јорњокарловачке излази блајословом Његовој
Преосвешћенства ГГ Фођија,
Епископа далматинског и Администратора јорњокарловачког.*

Издавач: **Православна Епархија јорњокарловачка**

в.д. главног и одговорног уредника: **јереј Душко Сјасојевић,**
парох карловачки

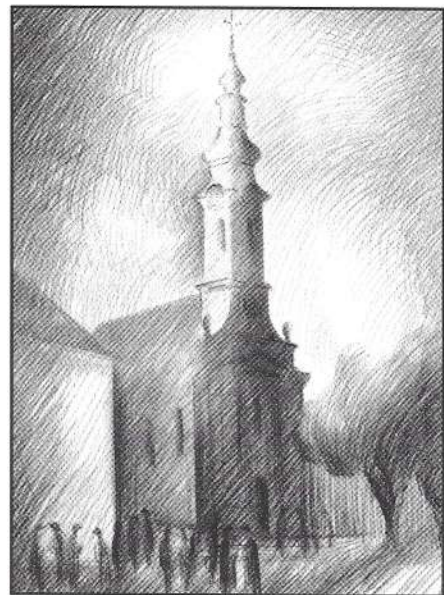
Уреднички колегиј: **Игуман Данило (Љубођина),** протојереј-ставрофор
Мићо Косић, протосинђел **Михаило (Вучковић),** протојереј
Јеленко Сјојановић, протонамесник **Милош Орел,** г. **Ђорђе Илић** и г. **Зоран Живковић**

Графички уредник: **г. Љубомир М. Кокошар**

Адреса уредништва: **ул. Радићева 14, 47000 Карловац**
тел. +385 / 98 18 20 770, тел/факс: +385/47 41 15 06

Штампа: **Сканер студио д.о.о.** Стубичка 49, 10000 Загреб,
тел. +385 / 01 36 91 413

Храм Св. оца Николаја
(из маје г. Ђорђа Пејровића)

Из књиге И.М. Андрејева: *Orthodox Apologetic Theology*
St. Herman of Alaska Brotherhood, 1995.

О првобитном стању човека

(Пре пада и након пада - до поштовања)

Библијско учење о првобитном човековом боравку у Рају и паду, повезује старозаветно и новозаветно учење. Такође, на њему се заснива и учење о искупљењу.

Наука нема никаквих података о првобитном животу човека. По мишљењу познатог француског антрополога Катрофажа: *Искусство и научно посматрање нам не дају никакве податке о самом почетку развоја људског рода. Зато наука мора да призна своју немоћ у решавању овог проблема. Ко признаје да нешто не зна, мање се удаљава од истине од онога ко не признаје своје незнање и покушава другоме да га припише.* Древна предања разних народа о првобитном стању људског рода представљају посредан доказ истинитости овог библијског учења, а њихово упоредно проучавање нас наводи на закључак о њиховом заједничком извору, односно о некадашњем постојању златног доба или Раја.

Нејасна предања о Рају и човековом паду, срећу се код асирско-вавилонских народа, Персијанаца, Кинеза, Индијаца, Египћана, старих Грка, Римљана... Другим речима, поред библијског учења о првобитном стању човека постоје и разни облици овог учења код народа Азије, Европе, Африке, Аустралије и Америке (Мексико, Парагвај, и друге земље). Шта нам говори ово међусобно подударане традиција о првобитном стању и човековом паду? Једино објашњење може да буде историјска стварност постојања Раја и његов губитак након пада.

Библијско учење о првобитном стању човека обухвата и стање људског рода пре пада и првим временима након пада. Према опису из Књиге Постања, први људи су пре пада живели у изузетно погодним условима за физичко, умно, и нарочито, религијско-морално

усавршавање. Они нису знали за тугу, телесну болест и смрт. Имали су велике стваралачке способности, пошто су створени по подобију Божијем, и требало је да развијају ове способности како би могли да господаре васцелим светом. Први људи су, у религијско-моралном погледу, били у блаженом и светом стању, јер је њихова највећа радост била непосредно општење са Богом. Њих је красила свака врлина, јер су непрекидно славили Бога и држали се Његових заповести.

Изобилна благодат, која се изливала на њих, није ограничавала њихову личну слободу, тај благослов над благословима, који их је чинио боголиким. Потпуна лична слобода, ограничена једино забраном узимања плодова са дрвета познања добра и зла, отворила им је две могућности: да духовно узрастају, кроз лично, морално усавршавање, или да морално падну, услед нарушавања блажене и савршене воље Божије. Први људи, Ева, која је пре послушала ласкање змије него праведни закон Божији, и Адам, који је пре послушао Евине, него Божије речи, нису се покорили вољи Божијој, те су морално пали и згрешили. Тако је грех уништио блажени и благодатни склад живота, не само грешника, већ васцеле васељене.

Први људи су тек након прогона из Раја, осетили шта значи борити се са природом, болестима, патњама и смрћу. Њихове духовне моћи се нису развијале, већ су опадале. Појавили су се пороци и злочини, који су се брзо умножавали. Човекови први кораци учињени ван Раја били су упрскани крвљу оцеубиства, након чега долази до полигамије, ратова, корупције и нових злочина. Истовремено је почела да се развија спољашња култура: изграђени су градови, појавила се трговина, оруђа су почела да се усавршавају, а наука и

уметност да се развијају. Међутим, то је за човека била само груба замена за слободну креативност блажених и бесмртних људи какви су некада били. Тако Свето Писмо описује човеково првобитно стање.

Веома важно питање у истраживању овога доба јесте питање развоја културе и цивилизације. Да ли су људи тада живели у неуређеној држави или су имали културу и цивилизацију?

Наравно, на ово питање не треба одговорити са становишта материјализма, прихватајући само материјалне, а занемарујући духовне, углавном религијско-моралне вредности. Са становишта хришћанства, најзначајнија је духовна страна културе, односно вапај човекове душе за Богом. Материјална култура, или тзв. људска цивилизација, подразумева поседовање, споља пријатних и једноставних, средстава за задовољење потреба човековог земног живота. Због тога, наравно, постоји потреба за већ добро познатим кругом теоријско-научног и практичног, техничког знања.

Међутим, поред материјал-истичке цивилизације, чији напредак зависи од начина искориштавања природних ресурса, постоји и духовна култура, која се пројављује кроз верски и морални живот и води духовно-моралном оплемењивању човекове личности.

Материјална и духовна култура су уско повезане и, уколико су усклађене, неометано се развијају. Међутим, историја културе показује да се тај склад ретко где запажа и да се предност даје само материјалним или духовним вредностима. То значи да се у високо развијеној материјалној култури, у погледу морала, може испољити дивљаштво и варварство. Зато ћемо се накратко подсетити живота људи из првих времена.

Први људи су након пада били приморани да своје потребе задовоље улагањем великог труда и борбом са елементарним силама природе. Упоредо са материјалном цивилизацијом, развијала се и борба за опстанак. На основу Светог Писма, видимо да је међу Каиновим потомцима (каинитима), већ у седмом колену од Адама, материјална цивилизација доста напредовала, што се, између осталог, види и по употреби метала, док је међу не-Каиновим племенима (Ситовим потомцима), развијенија била духовна култура. Што су се племена више умножавала и насељавала разне делове земље, то су се она, будући одвојена једна од других, културолошки све више разликовала.

Научно-историјским истраживањем је изузетно тешко спознати тзв. праисторијско доба људског рода. Интересантно је да и наука и Свето Писмо Азију сматрају колевком рода људског. Наука тврди да је најранији период у развоју цивилизације било камено доба, када се оруђе правило од камена. Наука се ни у томе није супротстављала Светом Писму, које, како смо већ споменули, спомиње употребу металног оруђа, али много касније, у седмом колену од Адама. Неки научници сматрају да је библијски тувалкаин (ковач из Тувала) био предак племена Туранаца, које је веома рано постало познато по обради метала.

На основу свега претходно реченог, могли бисмо извести следећи закључак, заснован на древним, нарочито египатским и асирско-вавилонским, споменицима културе: будући ближи колевци људског рода, источни народи су много раније развили своју цивилизацију, од народа који су мигрирали на Запад. То, уопштено посматрано, значи да је цивилизација на Истоку почела да се развија много раније него на Западу.

Превод са енглеског:
Сестринство Тројеручице

Прошјореј Др. Александар Шмеман

Молитва Св. Јефрема Сирина за време поства

Од свих химни и молитава за време поста, једна кратка молитва може да се означити као молитва поста. Предање је приписује једном од великих учитеља духовног живота – Св. Јефрему Сирину. Ево њеног текста:

Господе и Владико живоша моја!

*Дух лењости, чамотиње, властољубља и празнословља не дај ми.
Духа целомудрости, смиреноумља, шриљенња и љубави даруј
мени слуги Твоме!*

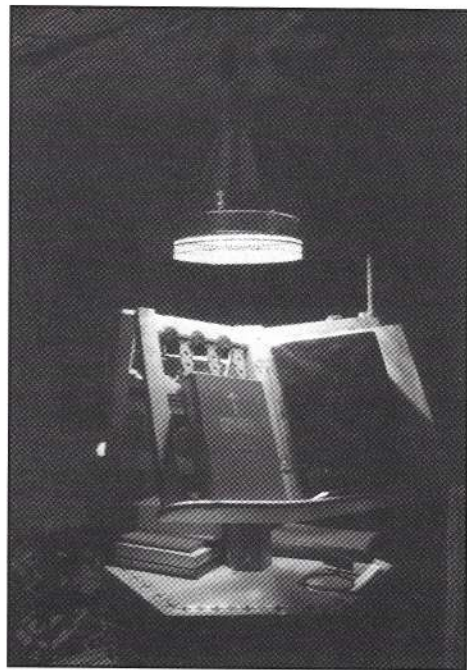
*Да, Господе, Царе, даруј ми да видим сапрешења своја и да не
осуђујем браћа своја, јер си блаословен у веке векова. Амин.*

Ова се молитва чита два пута на крају сваке службе у посту од понедељка до петка (не суботом и недељом, јер службе у ове дане нису по обрасцу посних служби). Код првог читања, метанише се после сваке молбе. Тада се сви клањамо дванаест пута говорећи: “Боже, очисти ме грешног!”. Цела молитва се понавља са једном метанијом на крају.

Зашто ова кратка и једноставна молитва заузима тако важно место у целокупном бого-службењу за време поста? Зато што на јединствен начин набраја све негативне и позитивне елементе покајања, образује, да се тако изразимо “подсетник” за наш индивидуални подвиг у посту. Подвиг је усмерен најпре у правцу ослобађања од неких основних духовних болести, које нам формирају живот и онемогућавају нас чак и да почнемо да се окрећемо Богу. Основна болест је лењост, празнина. То је она чудна лењост и пасивност целог нашег бића, која нас стално вуче на доле, уместо да нам дозволи да се винемо у висине, која нас убеђује да је свака промена немогућа, па стога и непожељна. У ствари, то је дубоко укорењена сумња, која на сваки духовни изазов одговара: “чему, ради чега?” и чини од нашег духовног живота ужасну пустош. То је корен сваког греха, јер трује духовну енергију у самом њеном корену. Резултат такве лењости је чамотиња, или униније. То

је стање очаја, малодушности које су сви Оци духовности сматрали као највећу опасност за душу. Малодушност је немогућност да човек види било какво добро и било шта позитивно. То је свођење свега на негативизам и песимизам. То је демонска сила у нама, јер је ђаво у својој основи лажа. Он човека лаже о Богу и о свету; он испуњава живот тамом и негацијом. Униније је самоубиство душе, јер ако обузме човека, он је апсолутно неспособан да види светлост и да је жели.

Властољубље: ма колико изгледало чудновато, лењост и чамотиња испуњавају наш живот властољубљем, жељом да се влада другима. Обезврећењем целокупног става према животу, чинећи живот

Профјереј Др. Александар Шмеман

Молитва Св. Јефрема Сирина за време пошћа

бесмисленим и празним, лењост и чамотиња нас присиљавају да тражимо надокнаду у коренито погрешном ставу у односу на друге особе. Ако мој живот није окренут према Богу, ако није усмерен на вечне вредности, он ће неизбежно постати себичан и егосцентричан, а то значи да ће сва друга бића постати средство за задовољење моје себичности. Ако Бог није Господ и Владика мога живота, тада ја постајем свој бог и господар – апсолутни центар свога сопственог света, и све почињем да вреднујем својим сопственим потребама, идејама, жељама и проценама. Властољубље је на тај начин најосновнија изопаченост човекова у односу према другим бићима, тражење начина да му се она потчине. Оно није безусловно изражено у стварној побуди да се влада, да се доминира над другима. Оно може да се испоји у безосећајности, омаловажавању, незаинтересованости, безобзирности и непоштовању. Оно није ништа друго него унутрашња лењост и чамотиња уперена, овај пут, против других; у њему се духовно самоубиство допуњује духовним убиством.

Најзад, празнословље. Једино је човек, од свих створења, обдарен даром говора. Сви Оци виде у томе “печат” слике Божје у човеку, јер се сам Бог открио као Реч (Јн. 1,1). Али, реч као највећи дар је истовремено и највећа опасност. Пошто је реч основни израз човека, средство његовог самоиспуњења, говор је самим тим и средство његовог пада и саморазграђања, преваре и греха. Реч спашава и реч убија. Реч надахњује и реч трује. Реч је оруђе истине и демонске лажи. Имајући крајње позитивну силу, она има и ужасно негативну снагу. Она заиста ствара позитивно или негативно. Када одступи од свога божанског порекла и сврхе, реч

постаје празна. Она тада неминовно условљава лењост, пожуду, очајање, а живот преобраћа у пакао. Она постаје самом силом греха.

Ово су четири негативна услова покајања. Они су препреке које треба савладати. Али, једино сам Бог може да их уклони. Према томе, први део молитве поста јесте крик из дубине људске беспомоћности. Затим се молитва креће у правцу позитивних циљева покајања, којих је такође четири.

Чистота, целомудрост. Ако се овај израз не сведе само на његово сексуално обележје, а то се погрешно веома често чини, чистота се разуме као позитивна супротност празнини. Тачан и потпун превод грчког израза софросини и црквенословенског целомудрује требало би да буде “чистота умовања”. Лењост је, пре свега, расипање, траћење, рас-пусност – скрханост наше визије и енергије, неспособност да сагледамо целину. Супротност лењости је целовитост. Ако обично под чистотом замишљамо врлину супротну сексуалној распусности то је због тога што се слаби карактер нашег постојања нигде боље не појављује него у сексуалној пожуди – отуђењеу тела од живота и контроле духа. Христос је у нама обновио целовитост, у нама је успоставио истинито мерило вредности и поново нас вратио Богу.

Први и најдивнији плод ове целовитости или чистоте је смиреност (смерност). Оно, изнад свега другог, представља победу истине у нама, одстрањивање сваке лажи, сагледавање и прихватање ствари онаких какве су, а самим тим, сагледавање Божје величанствености, доброте и љубави у свему. Стог је речено да је Бог милостив смиренима и да се ротиви гордим.

Чистоту и смиреност прати трпљење. “Природни” или пали човек је нестрпљив. Слеп у односу

на самог себе, он је брз да суди и осуђује другог. Пошто је његово знање о свему крње, непотпуно и искривље–но, он све мери према властитом укусу и идејама. Неосетљив према свакоме изузев себи, он жели да му живот буде успешан, овде на земљи, и то одмах. А стрпљење је божанска врлина. Бог је стрпљив не стога што је “благ”, већ зато што сагледава дубину свега што постоји, што је Њему отворена унутрашња реалност ствари, коју ми нисмо способни да видимо због своје заслепљености. Што ближе прилазимо Богу, постајемо све стрпљивији и тада се у нама све више одражава безгранично поштовање према свим бићима, а то је већ Божанска особина.

Најзад, круна и плод свих врлина, сваког раста и напора, јесте љубав – она љубав коју може једино Бог да подпири. То је дар који је циљ и сврха свих духовних припрема делања.

Све је сабрано и обухваћено завршним делом молитве. Молимо Бога да нам да “да уочимо своја прегрешења и да не осуђујемо свога брата”. Јер, крајња опасност која вреба је гордост. Гордост је извор зла, а све зло је гордост. Па ипак, није довољно само да уочимо своје грехове. Чак и ова очигледна врлина може да се преобрати у гордост. Духовни списи су пуни опомена упућених против суптилних облика псеудопобожности која, под маском смирености и самоосуђивања може да одведе у праву демонску горост. Када уочимо своја прегрешења и престанемо да осуђујем свога брата, када се, другим речима, чистота, смиреност, стрпљење и љубав у нама сливају у једну целину, тада и само тада бива у нама уништен највећи непријатељ – гордост.

Велики духовници наших времена

Старац Силуан Аџонски

Након св. Серафима Саровског упознајемо вас са још једним великим духовником наших дана. Многи мисле да их у овим временима више нема. Ето жив је примјер св. Силуан, да су они и наши савременици, чије мисли одушевљавају многе душе жељне истинског еванђелског препорођења

Кратак животопис – део почетног поглавља књиге “Старац Силуан” Блаженопочившег архимандрита Софронија

Спољашни живот блаженог старца протекао је без нарочитих догађаја. До одслужења војске проводио је живот као сиромашан руски сељак. Затим, одслуживши уобичајени војни рок у нижим чиновима, провео је дугих 46 година једноличног живота у манастиру као прост монах.

У манастирској монахологији забележено је: схимонах Силуан, световно име – Семјон Иванович Антонов, земљорадник из Тамбовске губерније, Лебединског округа, Шовског среза и села. Рођен 1866. године, у Свету Гору дошао 1892. године, пострижен у расу 1896. године, у схиму 1911. године. Вршио послушање на Каламаријском метоху (на манастирском имању изван Атона), у Старом Русику, на економији. Умро 11/24 септембра 1938. године.

Од “рођен” до “умро” – све изгледа безначајно, нема шта да се забележи. Дотицати се, пак, унутрашњег живота човека пред Богом нескромно је и смело дело. Откривати “дубоко” срце хришћанина на очиглед света, готово је исто што и светогрђе. Међутим, пошто смо уверени да сада, када је старац напустио овај свет као његов победилац, више ништа не може нарушити његов вечни покој у Богу, усуђујемо се да бар понешто изнесемо о његовом неизмерно богатом и узвишеном животу, ради оних малобројних, који сами теже таквом Божанском животу.

Архимандрит Софроније
(Изводи из књиге)

Господ све неизрециво љуби. Он зна циљеве свему и рокове свему. Ради неког будућег добра Он је попустио ово страдање. Ја то не могу схватити ни прекратити. Остаје ми само молитва и љубав.

2. Ви можете помоћи само молитвом и љубављу. Љутња и вика на безбожнике не поправља ствар.

3. Поприште духовне борбе свакога човека јесте, пре свега, његово властито срце.

4. Сазнање властите кривице је неопходан услов за мирне односе међу људима.

5. Човек који није опитом познао реално постојање духовног света, у стању је да тај свет пориче зато што га не познаје. Сваки човек је позван на пуноту духовног живота, али непрестана усмереност човекове воље ка вештастvenом свету, телесним и душевним доживљајима, доводи до тога да човек огруби у толикој мери да најзад губи моћ духовног опажања.

6. У току протеклих векова хришћанства светоотачки опит утврдио је три врсте или типа развитка хришћанског духовног живота.

У прву врсту спада већина људи. Они приону уз веру са малом благодаћу и проводе живот у умереном подвигу испуњавања заповести. Тек при крају живота, у сразмери са преживљеним страдањима, добијају благодат у нешто већој мери. Они пак који се усрдније подвизавају добијају пред смрт велику благодат. Тако бива код многих монаха.

У другу врсту спадају они који приону уз веру са сразмерно малом благодаћу у почетку, да би се

ревносним подвизивањем кроз молитвени труд и борбу са страстима, на средини свог пута добили велику благодат. Касније умножавајући подвиге они достижу високи степен савршенства.

У трећу групу спадају они ретки који на почетку подвижничког пута добијају велику благодат савршених за своју жарку ревност. То су они које је Бог унапред познао.

7. Божји дарови су удружени са извесним човековим подвигом. Када Бог предвиди да ће се човек према његовом дару односити онако као што треба, тада се овај дар излива “независно”. Може се рећи да од Божјег предзнања како ће човек реаговати на добивену благодат зависи добијање већег или мањег дара.

8. Грех прелази границе човековог индивидуалног живота и оптерећује злом живот целог човечанства. Он ће се према томе одразити на судбину целог света. (Читава Русија ће постати тамница и морамо много молити Господа за опроштај. Морамо се кајати за наше грехе и бојати се да не учинимо и најмањи грех и морамо стремити да чинимо добро, и најмање. Јер је чак и крило муве измерено и Божја мера је тачна. И кад и најмање добро буде претегнуло на ваги, Бог ће открити своју милост према Русији. – Старац Аристокле Московски и Светогорски – упокојио се 1918.)

9. Чинећи грех, телесни човек не доживљава његове последице онако као што их доживљава духовни човек. Телесни човек не запажа неке нарочите промене свог духовног стања при учињеном греху, будући да се стално налази у духовној смрти. Међутим, духовни човек при сваком приклањању своје воље греху, запажа промену свог душевног стања због умањене багодати.

10. Помисао је први стадијум греха. Њена појава у свери човекове свести још увек није грех: то је само предлагање греха. Одбацивање зле помисли онемогућава даљни развитак греха.

11. Једном је Старац Силуан разговарао са неким архимандритом који је вршио мисионарску службу међу неправославним хришћанима. Старац га је упитао како он проповеда.

Архимандрит је одговорио:

- Ја им кажем: ваша вера је заблуда, код вас је све изопачено, лажно и ако се не покајете нема за вас спасења!

- Реците, оче архимандрите да ли они верују да је Господ Исус Христос истинити Бог?

- Да, верују.

- А да ли поштују Мајку Божју?

- Поштују, али имају неправилно учење о Њој.

- Да ли поштују светитеље?

- Поштују их, но кави светитељи могу постојати за њих кад су отпали од Цркве?

- Врше ли богослужења у храмовима, читају ли реч Божју?

- Да, постоје код њих и цркве и службе, али требало би да видите какве су то службе у поређењу са нашим. Каква хладноћа и бездушност!

- Значи, оче архимандрите, они су убеђени да правилно поступају што верују у Исуса Христа, што поштују Мајку Божју и светитеље, што их призивају у својим молитвама. Међутим ако им ви кажете да је добро што поштују Богородицу и светитеље, што иду у цркву на богослужење и што се код куће моле, што читају реч Божју и остало, али да у нечему греше и да те грешке треба да исправе па ће се Господ радовати због њих, те ћемо се сви спасити милошћу Божјом... Бог је Љубав. Зато и проповед треба да извире из љубави. Онда ће она бити на корист онеме који проповеда и онеме који слуша. А кад осуђујемо нећемо имати користи и људи неће слушати.

12. Једном је Старац Силуан водио разговор са једним студентом који је био заокупљен проблемом слободе. Наравно под појмом слободе тај младић је мислио на политичку слободу и уопште право да се поступа по својим побудама и жељама. Старац му је одговорио: "Ко је онај ко не воли слободу? Сви ми хоћемо слободу, но треба знати у чему се она састоји и како се до ње долази. Да бисмо постали слободни потребно је, пре сега, "свезати" себе. Што више будеш себе обуздавао имаћеш већу слободу духа... Потребно је обуздавати страсти у себи, да не би овладале тобом. Затим треба обуздати себе да небисмо шкодили своме ближњем...Људи обично траже слободу да би радили "шта

хоће". Али то није слобода већ власт греха над тобом, јер по речи Господа: сваки који чини грех, роб је греху. Истинска слобода је да не грешимо, да сви срцем волимо Бога и ближњег. Истинска слобода је непрестано пребивање у Богу.

13. Скромно мислити о себи је најбољи начин да се сачува чистота ума од свих страсних помисли. Држи ум у аду и уздај се у милост Божју. Духова храброст састоји се у чврстом уздању у Божје милосрђе. Павши у грех храбар подвижник не очајава, већ се одмах пуним поуздањем обраћа Богу са покајањем и тако побеђује непријатеља.

14. Једном је неко хвалио Немце како добро праве машине и почео да омаловажава руски народ као

неспособан. Старац Силуан је одговорио: Ја сматрам да у питању није неспособност Руса. Руси своју главну мисао и претежну снагу обраћају Богу и мало мисле о земаљском. Но када би руски народ своја главна интересовања усмерио ка земаљском и само се тиме бавио, далеко би надмашио све остале, јер је то лакше.

15. “Добро је увек у свему тражити од Бога да нас уразуми шта и како да радимо и говоримо”. Практично то се овако врши: сваки хришћанин кад треба да донесе неку одлуку која би била у складу са вољом Божјом, треба најпре да се одрекне свога знања, претпоставки, жеља и планова, те да се слободан од свега “свога” са будном пажњом у срцу помоли Богу. Прву мисао која му се јави у души после ове молитве он треба да прими као откровење свише.

16. Иако духовне поуке споља могу бити несавршене, оне ће, ако се приме са вером и ако се ревностно примене, увек довести до узрастања добра.

17. Разборит подвижник или онај ко се исповеда код духовника, овако се понаша: у неколико речи исприча духовнику о помислима, или му изнесе оно суштинско о свом душевном стању, а затим оставља духовника слободног. Духовник, пак, који се од почетка моли Богу, чека уразумљење од Бога. Ако у својој души осети “осведочење”, даје свој одговор на коме се и треба задржати. Јер ако се “прва реч” духовника пропусти, губи се делотворност тајне и исповест може да се преобрати у обичан разговор.

18. Кроз пространо море живота цркве, чисто и истинско предање Духа потиче попут танке струје и онај који жели да се приближи том потоку треба да се одрекне свог умовања. Човек који почиње расуђивати својим разумом, неизбежно губи чистоту, јер је Божјој премудрости и истини супротна људска “мудрост” и “истина”. Својеумним људима ово ће се учинити страшно тешким и чак безумним, али онај ко се није уплашио да постане “луд” (1. Кор. 3,

18-19), спознао је истински живот и истинску премудрост.

19. Многи греше кад одбацују предање Цркве, да би се по њиховом мишљењу окренули његовом правом извору, тј. Светом Писму. Јер није Свето Писмо извор Цркве, већ свето предање. Првих деценија своје историје Црква још није имала списе Новог Завета, него је живела само по предању, које верни, по савету апостола Павла треба да чувају

(2. Сол. 2, 15). Све јереси су последица произвољног тумачења Светог Писма. О овом изопаченом тумачењу Светог Писма говорио је још апостол Петар (2. Пт. 3, 16). Разумевање Божје речи могуће је само кроз испуњавање заповести Христових, а не путем научних истраживања. “Моја наука није моја, него Оног који ме је послао. Ако хоће ко вољу Његову да твори, познаће да ли је ова наука од Бога, или ја сам од себе говорим” (Јн. 7, 15-17).....

Из предговора књије Поуке старца Силуана

На последњим страницама “Мисионара” за октобар 1938. године Епископ Николај је објавио један некролог у коме је, између осталог, написао: + монах Силуан, сабрат манастира Св. Пантелејмона у Светој Гори. О овом дивном духовнику могло би се само рећи – *слатка душа*. Ту слатку душу осетио сам не само ја него и сваки полазник Свете Горе који је дошао у додир с њим... Ко се год жалио на неку патњу или неко искушење, о. Силуан га је тешио и храбрио љубављу Божјом... он није био строг према тим гресима, ма како велики били... “Кад бисмо престали да осуђујемо Бога, престали бисмо да осуђујемо његова створења, нарочито људе”, говорио је о. Силуан. Али ми осуђујемо Бога за све тешкоће у животу, па зато осуђујемо и Његова створења”...

Овај дивни духовник био је прост монах али богаташ у љубави према Богу и ближњем. Стотине монаха са свих страна Свете Горе долазило је к њему да се огреје на огњишту његове пламене љубави. Нарочито су српски монаси из Хиландара и Поснице волели оца Силуана. У њему су гледали правог духовног родитеља, који их је својом љубављу препорађао. Сви су они сада болно осетили растанак са њим. И дуго, дуго памтиће они љубав оца Силуана и његове мудре савете...

Препоручио је неколико правила којих се и сам држао.

Прво је: *Ради вредно и уредно, али се потпуно предај вољи Божјој, не тугуј због неуспеха и не буди неспокојан.*

Друго правило: *Не држи до себе и не примај к срцу увреде.*

Треће је правило: *Не осуђуј никога, не говори и не мисли рђаво ни о коме.*

Четврто је правило: *Воли и непријатеље.*

“Има”, пише старац Силуан, “људи који својим непријатељима и непријатељима Цркве желе пропаст и паклене муке. Поступају тако јер се нису научили љубави Божјој од Духа Светога. А који се научио, тај воли свакога и пролива сузе за сав свет. Јер Христова љубав жали све и свакога. У Светом Писму пише да је Бог Љубав. У души у којој има макар и мало мржње, Богу и срдечној топлини и благодати Светога Духа нема места”.

То су, ето, четири правила оца Силуана. На изглед, све је то прилично лако. Али су та правила, у ствари, врло тешка и сасвим ће их мали број моћи да усвоји и да по њима живи. Старац Силуан завршава своју поруку овако: “Можда ће ове савете примити бар једна душа. Али нека је та душа сигурна да је душевна топлина, да је мир, љубав и радост у Духу Светоме неће оставити”.

Припремио ипођакон Зоран Живковић

Митрополић Антоније Блум

“Господе, Исусе Христче, Сине Божји...”

Научимо се молитви

Када разговарамо са пријатељем, са мужем, са женом, с људима који су нам блиски, трудимо се да са њима разговарамо искрено и поштено. Треба да се научимо да управо тако разговарамо и са Богом. Само, говорећи с Богом, на примјер, молећи Га за нешто, тражећи од Њега нешто (иако се наравно, сав наш молитвени живот не ограничава само на то) не треба да заборавимо да стојимо пред Божјом величином, пред светињом Божјом.

Међутим, не само то. Треба да имамо на уму да човек није неки гмизавац и да пред Богом треба да стојимо у пуном достојанству нашег човештва. Ми Богу значимо веома много. Кад нас је стварао Он је желео да ми будемо, Он нас није створио уводећи нас просто у живот Својом влашћу да бисмо се мучили и једног дана стали на суд.

Он нас је створио из љубави. Његов позив који нас је извео из небића у живот је позив да постанемо Његови пријатељи за читаву вечност. Он нас позива да постанемо Његови најрођенији, Његова деца, синови и кећери, да Му постанемо исто онако блиски и драги као Једнородни Син Његов Исус Христос, да постанемо обиталиште у које ће се уселити Свети Дух, да саучествујемо у самом Божанству.

И ако се постави питање о томе колико Бог цени човека који је од Њега отпао, одговор је тако једноставан и тако страшан: цена човека у очима Божјим је сав живот, све страдање и сва смрт Исуса Христа Сина Његовог, Који је постао човек. Ево шта ми значимо Богу. И због тога не смемо стајати пред Богом као робови, као да смо најамници, мољакајући, молећи и улагујући се. Морамо да научимо да стојимо пред Њим са свешћу о свом достојанству и да говоримо Богу као што син или кћерка говори са оцем којег поштује и чије достојанство оцу много значи.

И због тога, када се обраћамо са молбом Богу да се деси ово или он, или да нас овај или онај ужас мимоиђе, морамо да размишљамо о томе да ли то одговара нашем људском дотојанству и достојанству Божјем. Ово је врло битно. У молитви се Богу може рећи све, можемо Га молити и за нешто најмање, за нешто што је наизглед ништавно, зато шта за љубав не постоји велико и мало, него постоји достојно или недостојно човека. Не можемо да молимо Бога да нам Он помогне да учинимо нешто што би понизило наше људско достојанство, али можемо да га молимо за помоћ у најситнијем и најмањем, зато што и најмање и наизглед најништавније може да има огоман значај. И зрнце у оку може да ослепи човека, мали детаљ у животу може да отвори или затвори пред човеком могућност да живи, да узраста у меру свога човештва. Зато свако од нас мора да се замисли над тим ко је он Богу и ко је он пред собом – и да се моли достојно своје величине, свог великог призивања и љубави Божје и величине Божје.

На крају бих пожелело да поразговарам са вама о нарочитој молитви која се у црквеној пракси назива Исусова молитва. Исусова молитва је тако названа зато што је срце ове молитве Име и Личност Господа Исуса Христа. Она се изговра овако: “Господе Исусе христче, Сине Божји, помилуј ме, грешног...”. Као што се говорили древни црквени писци, и као што је јасно из саме молитве, она садржи, са једне стране, потпуно исповедање вере, а са друге стране, све што човек може да каже о себи самом: Помилуј ме, грешан сам.

Желим да се зауставим на ове две ствари: на првој половини молитве, у којој исповедамо своју веру, и на другој где говоримо о нама самим.

Исуса Христа називамо својим Господом и само зато што је

Он Творац, не само зато што је Он Бог, него зато што смо ми својом вољом и без принуде, изабрали Њега за Господара и Владара нашег живота. А ово значи да се међу нама успоставља однос узајамне верности и узајамне оданости, и да, када Га називамо Господом, нама постаје драгоцен свака Његова реч, свака његова жеља, свака његова заповест, и да смо спремни да Му будемо послушни и то не као робови, не из страха, него због тога што је Он наш Учитель, Наставник и узор човеков. Зовемо Га Господом и морамо живети тако да Он кроз нас господари и у нашем животу и у животу других, али Његова владавина се састоји у љубави, а не у власти и зато се ми, називајући Га Господом, предајемо делу служења, служењу љубави.

Исусом га називамо подсећајући себе, исповедајући и проповедајући да Бог има људско историјско име, да је Бог постао човек, да се Он оваплотио, и да је Он Онај Којег зовемо Исусом, Којег ми зовемо својим Господом – наш Бог, али да је Он човек, један од нас, и да смо Му блиски, своји. Он нас у Јеванђељу назива браћом, а на другом мјесту у Јеванђељу говори: “Ја вас не зовем слугама него пријатељима, зато што слуга не зна вољу свога Господара, а Ја сам вама све рекао...” (Јн. 15, 15). Исус је историјско име оваплоћеног Бога.

Христом (а “Христос” је грчка реч, која значи “Помазаник”) Га зовемо да бисмо указали на то да је Он Онај о Којем говори читав Стари Завет – да ће доћи Месија од Бога на Којем ће почивати Свети Дух, Који ће бити свршетак целе људске историје и њено средиште, свршетак целе прошлости и почетак вечности већ сад, пре него што време дође до краја.

И на крају, називамо Га Сином Божјим зато што на основу наше вере, и чак из искуства знамо да је то Човек Који се родио у Витлејему, Који је добио им Исус, и да Он у ствари није само син Дјеве Марије, већ је и Син Самога Бога, па је ОН Бог који се оваплотио и постао Човек.

У овоме је сва православна вера: царство љубави, исповедање Исуса као Сина Божјег, наше исповедање да је Он свршетак целе прошле историје, њено средиште и почетак будућности – у будућности рода људског на земљи и читаве вечности. Од Христа почиње нова ера људске историје. Христос је у њу унео новине које до Њега нису постојале. Једна је од најважнијих новина јесте бесконачна и апсолутна вредност сваке људске личности. И само зато сваки човек може да призна Исуса Христа за Господа, и не само да Га исповеда као таквог, него и да живи у складу са Његовом вољом, не губећи своје људско достојанство и не губећи из вида своју људску величину.

У овој беседи сам покушао да изложим основне појмове првог дела исусове молитве. У следећој беседи ћу пробати да разјасним шта значи бити грешник, и због чега обраћајући се Богу употребљавамо реч “Помилуј” уместо да употребимо безброј речи пуних богатог садржаја које постоје у људском језику.

Исусова молитва: “Помилуј ме, грешној”

У прошлој беседи сам говорио о Исусовој молитви која гласи: “Господе, Исусе Христе, Сине Божји, помилуј ме, грешног”. И покушао сам да објасним зашто се од најстаријег доба прве речи ове молитве сматрају за скраћено Јеванђеље и за исповедање целе хришћанске вере у неколико кључних речи.

А данас желим да се зауставим на другој половини ове молитве, управо на речима: “помилуј ме, грешног”. Како сваки човек може себе да назове грешним? Да ли сваки човек може ово да учини искрено? Зар то неће бити лицемерно и да ли је то истина?

Ово не би увек било истина кад би се појам греха односио само на моралне категорије праведности, поштења и моралне исправности. Међутим, постоји дубље и основно значење речи “грех”.

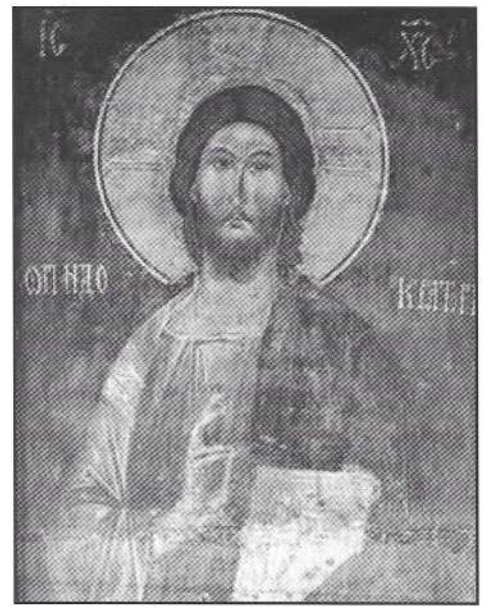
Грех је пре свега губитак човековог општења са својом сопственом дубином. Човек је дубок, а тако чести живи површно, само површним осећањима и појмовима и уместо да живи из дубине, да делује из сржи свог бића он живи рефлексним животом - човек реагује на живот, он је прости одблесак оних зракова који на њега падају.

Ово је први и основни грех: површност, губитак дубине, губитак општења са овом дубином, и последица тога је да човек губи

општење са садржајем своје дубине, односно са Богом. У једној од првих беседа поменуо сам да у сваком човеку постоји бескрајна дубина коју може да испуни само Сам Бог. Дакле, живећи на површини сопственог живота човек губи заједницу са самим Богом, а изгубивши заједницу са Богом човек постаје туђ и својим ближњима и околини, људима и животу у целини. Он постаје човек који живи у себи, и за себе, човек чији је центар живота он сам, и такав живот постаје сиромашан и безсадржајан. Св. Теофан Затворник каже да такав човек личи на струготину дрвета која се обавила око своје унутрашње празнине. То је у ствари стање греха. И ово стање у себи мора да призна сваки човек уколико је иоле поштен. Ко може да каже за себе да живи из све дубине своје душе, свог срца и свог ума, у пуном размаху своје (хришћанске) воље, са свом смелошћу, свом племенитошћу и у свој својој величини?

Дакле, стајући пред Бога Који и јесте Узвишеност и Који нас је створио за узвишеност свог ума, у пуном размаху своје (хришћанске) воље, са свом смелошћу, свом племенитошћу и у свој својој величини?

Дакле, стајући пред Бога Који и јесте Узвишеност и Који нас је створио за узвишеност, не можемо да не признамо своју греховитост,

Христос
фреска из манастира Дечани (14 век)

односно баш то да смо отпали од свог првородног достојанства. Наравно, зато можемо да Му се обратимо са вапајем душе: “Господе, опрости! Каква срамота! Ти си ме створио узвишеним, а ја сам се изродио, тако сам се срамно изросио!”

Међутим, реч “помилуј” не значи “опрости”. То је грчка реч која значи веома много, она значи: “опрости, зустави свој гнев, дај ми времена да се уразумим, дај ми могућности да узрастам у ону меру узвишености за коју си ме Ти назначио”. Ово значи - “круниши ме том узвишеношћу”. И због тога ове речи: “Господе, помилуј!”, на грчком “Кирие, елеисон”, користимо у свим животним случајевима: “Испољи према мени Своју првобитну љубав! Испољи према мени ону љубав коју си нам показао у Исусу Христу: крсну, пожртвовану, великодушну љубав, буди благ, утеши ме, исцели ме, УЧИНИ да поново постанем човек достојан тог звања, односно, да на крају, постанем достојан да будем Твој пријатељ у веке векова”.

Овим завршавам низ својих беседа о молитви. Молите се Исусовом молитвом. Она је једноставна, али учите се да је примењујете са свом истинољубивошћу и искреношћу, не заборављајући да се – назвавши Исуса Христа Сином Божјим и Господом – обавезујете да живите достојно Његове узвишености и ваше узвишености.

Свети Јован Кронштајтски

О покајању

Грешници и грешнице, браћо и сестре, ви који желите да приступите Светим Тајнама! Да ли сте спремни да примите тако велику Тајну! Знајте да ја сносим велики одговор пред Престолом Свевишњег уколико ви приступите неспремни.

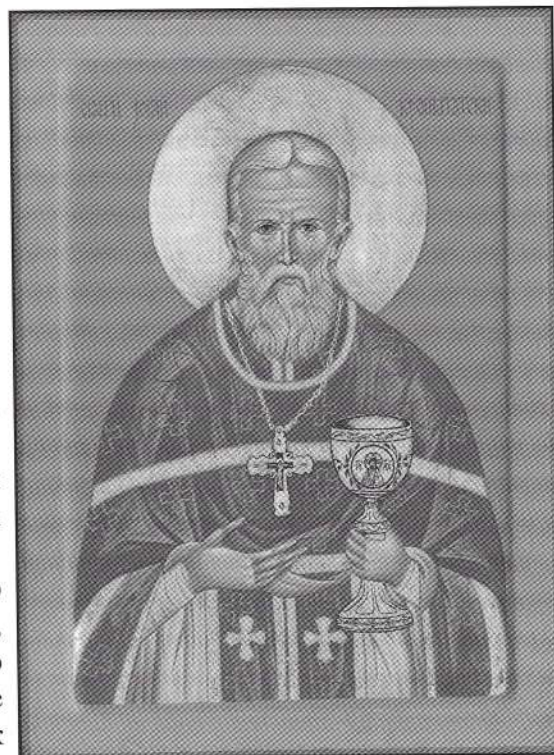
Знајте, ви се не кајете мени него Самом Господу, Који невидљиво присуствује овде, Његово Тело и Крв се сада налазе на жртвенику.

У првој покајној молитви Богу Оцу, која се чита на исповести, Богу - Првом Лицу Пресвете Тројице, Господу Своблагом, Свесветом, Свеприсутном, Премудром, Сведржитељу, Свемогућем, Свевладару, Најстрашнијем - Света Црква моли да Он помилује грешнике и грешнице који се кају, да им опрости сагрешења, свако безакоње, учињено можда лако-мислено, вољно или невољно; да им опрости и да их помилује, као што је некада помиловао пророка и цара Давида који је тешко згрешио Богу. Шетајући се једном на тераси свога дворца, Давид је видео једну веома лепу младу жену која се купала, и очаран њеном лепотом, страсно се заљубио у њу и пожелио је себи за жену, а њеног мужа је послао у војску и заповедио војсковођама да га поставе на опасно место, где је и погинуо. Али, богонадахнути пророк Натан је почео све више и више, непрестано да изобличава безакоње цара Давида, убеђујући га да треба да се покаје. Давид је на крају увидео свој грех и почео је да се моли, да пролива горке сузе због свог греха. Тада је Господ услишио вапај његовог срца и опростио му грех. Свети Дух, Који је одступио од цара Давида после сагрешења, поново се уселио у њега и није га напуштао до краја живота. Цар Давид је своју искрену и срдачну

тугу због сагрешења опевао у псалмима, у којима је благодарио и прослављао Господа. После његове смрти остао је Псалтир – књига непроцењиве вредности за Православну Цркву. У тој књизи педесети псалам представља један од најлепших примера срдачног покајања.

Браћо и сестре! Цар Давид је био побожан човек, кротак, незлобив, мудар, имао је дар прорицања, а згрешио је не пазећи на себе. Како човек лако погрешити! Треба бдити над собом, пазити на себе, обуздавати своја осећања.

Други цар, Манасија, бавио се магијом, призивао је духове, отпао од Бога и упао у идолопоклонство. Био је, речено савременим језиком спиритиста, а томе је научио и своју децу. Горд и неблагодаран, презирао је народ који воли Бога, а око себе је окупљао себичне људе, сличне себи. Својим безакоњима је прогневио Господа, Божије дуготрпљење се исцрпило. У време рата Јудејаца с Асирцима Манасија је био заробљен, руке и ноге су му заковали у кладе, а у ноздрве увукли бакарни прстен. На тако сраман начин пронели су га по Вавилону и бацили у мрачну тамницу, где су га држали три месеца. И тада, нашавши се у тешком ропству, он се прибрао, увидео је своја сагрешења пред Богом и своју ништавност. Схватио је да је он прв и да нема зашто да се горди јер су Богу сви исти - све је Бог створио из праха и у прах ће се вратити. Манасија је почео да се усрдно моли, да се каје, дан и ноћ је плакао због својих заблуда. Господ је услишио његове молитве и опростио му. Цар Манасија је оставио покајну молитву, која се чита на великом повечерју.

Икона св. Јована Кронштајтског

У личностима двојице царева, Давида и Манасије, који су тешко згрешили, Света Црква показује примере искреног, срдачног и дубоког покајања. Господ Бог је страшни Судија целој земљи. Човек или жена, младић или девојка, цар или обичан човек, властелин или сељак, генерал или војник, богат или сиромашан - пред Њим су исти. Најважније је каква је нада, каква вера, каква дела, какво срце. Од људи добростојећих и образованих Бог тражи више него од простих, иако не прашта ни овима када греше - када пију или врше прељубу.

У другој покајној молитви Света Црква моли Првопастира да Он, Многомилостиви, опрости наше неправде, да нас помилује, избави од вечне муке и да нам опрости грешне намере, рђаве мисли и поступке. Црква моли Исуса Христа, Сина Божијег, који је на Себе узео грехе света и долази са славом да суди живима и мртвима, да нас помилује као двојицу јеванђелских дужника, који нису хтели да врате велики дуг зајмодавцима, као блудницу која је својим сузама опрала ноге Христу

и обрисала их својом косом. Господ Бог је видео њено искрено покајање, жељу да исправи своје грешке и зато ју је отпустио с миром. Тако ће и свима који се покају бити опроштено и избавиће се од вечне муке. Нама је у животу дато неизмерно много времена да се уразумимо, да бисмо отпатили, сагорели, оплакали, али људи су лењи, не брину се о својој души, неће да се боре са страстима које као лопови и разбојници проваљују у њихове душе; неће да их одагнају из своје душе. Бог чини све за своје љубљене, а они дрско гурају од себе десницу Божију. Не желе сами себи добро, својевољно срљају у пропаст. Без Бога не можемо живети ни трена. Свој живот, дисање, сунчеву светлост, храну, пиће, све дугујемо Богу. Ми смо увек пред Њим вечни дужници. Господ Бог је страшни и праведни Судија, Он није помиловао ни пале анђеле који су се погордили против самог Бога, већ их је осудио на вечну муку. Ми грешимо и прогневљујемо Господа својим гресима сваког трена. Откуда нам онда толико милости? Бог Отац је послао у свет свога Сина Јединородног, Који је понео на Себи грехе читавог људског рода, пострадао за све људске грехе, скинуо са људи проклетство које их је мучило од грехопата првих људи и на крају их благословио. Пострадавши на Крсту Господ Исус Христос нас је избавио од вечне муке и тако задовољио и испунио Божију правду. То је могао да уради само Син Божији, а не човек. Бог Отац је предао сву власт Исусу Христу да суди људима, Господ Исус Христос је дао власт апостолима, а они архијерејима и свештеницима, па тако и мени, грешном Јовану, дао је власт да отпуштам грехе онима који се искрено кају.

Уколико се човек каје искрено, скрушеног срца, свештеник га разрешава грехова. Међутим, уколико се човек не каје искрено, уколико није свестан

својих грехова, свештеник му даје још времена да се освести. Према томе, да бисмо добили опроштај грехова неопходно је ватрено, искрено, срдечно покајање.

Шта је то покајање? Покајање је дар Божији, који је Бог даровао због страдања Сина Свог Јединородног Који је испунио правду Божију. Покајање је дар који се добија након самоосуђивања, саморазобличавања, самоукоревања. Покајање је чврста и непоколебљива решеност да оставимо претходни, у злу огрезли живот, да се исправимо, обновимо, заволимо Господа свом душом, да се помиримо са Богом и са својом савешћу. Покајање је чврста нада, уздање да ће милосрдни Бог опростити сва наша сагрешења. Ко се не каје није пријатељ Цркве. Као што труле гранчице опадају од дрвета тако и непокајани грешници опадају од Главе Цркве - Христа. Сам Христос је чокот, а ми смо гранчице које се хране његовим животворним соком.

Браћо и сестре, да ли се кајете? Желите ли да исправите свој живот? Да ли сте свесни својих грехова?

Да ли сте лењи за молитву?

Да ли се опијате?

Блудничите ли?

Да ли обмањујете?

Да ли се лажно кунете?

Богохулите?

Завидите?

Да ли сте лукави?

Злобни?

Да ли клеветате?

Да ли сте крали?

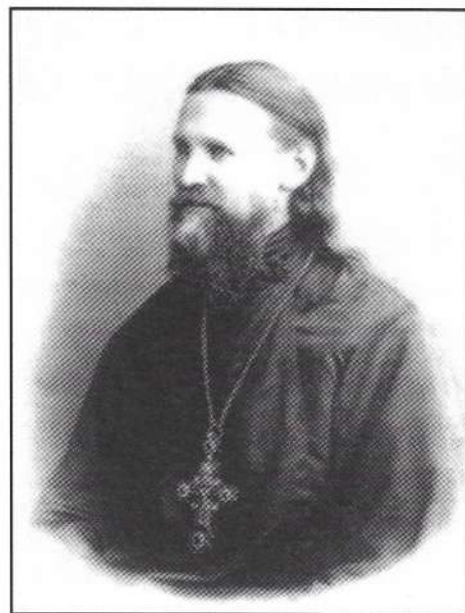
Да, много, много грехова имате, браћо и сестре, не можете све ни набројати.

Умримо за грех да бисмо живели за Бога.

Управимо на Крст своје срце и свој ум и сараспнимо их Христу који је нас ради распет. Амин.

Превод са руског језика:

Сестринство Тројеручице

Св. Јован Кроншћитски

Отац Јован припада оним ретким појединцима духовне историје, који су не само својим духом, него целом својом душом, кроз чист духовни живот стекли христоликост. Стога се његова личност све више истицала што се више у Христа утапала. Отац Јован није знао за своје приватне интересе, нити за надокнаду кроз само душевне вредности. Он се није везивао за јавну делатност, нити за науку. Неподелин, пун и цео он се окреће Христу и живи у Њему. У тој неподелиној христоцентричности почива његов пророчки значај. Његово исповедање Православља је вредније од свих апологетских трактата. Јер он се темељи сасвим у Христу и може са апостолом Павлом да каже: А живим – не више ја, него живи у мени Христос. Реч Божија, као централна истина, опредељује цело његово постојање.

Отац Јован је био велики старац, духовни отац Русије. Многи монаси, свештеници чак и владике, стајали су под његовим непосредним духовним руководством. Он је био, такође, пророк – послат Русији пред буру, да би је позвао на покајање срца. Његова је реч требало да остане међу људима, те да води расејан и непоколебан Руски народ ка једином спасењу – животу у Христу.

Ејиској Симеон (Злоковић)

Пројовед на Цвети

Карловац, 15. априла 1979. године

Драга браћо и сестре,

Данас је један од најлепших дана наше црквене године. Нема дана толико садржајног, толико симболичног и толико набијеног реализмом људске беде, али и доброте, као празник Цвети.

Јерусалим је клицао Спаситељу на својим улицама. Били су много слични оном чувеном Закхеју. Желели су да добро из близине виде Сина Божјег. Клицала је на улицама Јерусалима и људска доброта, али је Јерусалим овог дана био и бина једне игре под маскама. Бројна Осана, Осана са истих усна само неколико дана касније биће замењена речима: Распни Га, распни!

Само један дан раније Спаситељ је васкрсао чеверодневног мртваца Лазара, свог пријатеља из села Витиније. Чуло се за то чудо. Знало се да тај чудесни Васкрситељ долази у Јерусалим. Знали су за чудо у Витанији и непријатељи Сина Божјег. Али њих чудо није окренуло Христу, јер нечисто срце не прима Бога ни у Божјем присуству. Сатана је гледао Бога, па је, помрачен гордошћу, одбацио Бога, мада је знао да је Бог све створио па и њега. И

данас, узалудно се пропињемо да гордом уму и затрованом срцу говоримо о Богу. Одбациће Га. Наћи ће стотину разлога пред лицем “разума” да Бога не прими. Не пориче се Бог из разлога који говоре да Га нема него из чињенице које говоре о нашој моралној беди.

Када је бројни народ чуо да Христос улази у Јерусалим, изашао је на улице града. Чекајући Месију, ослободиоца од Рима и оснивача Царства Израилева, клицали су: “Осана, Осана! Благословен који иде у име Господње, Цар Израилев. Осана на висини!”

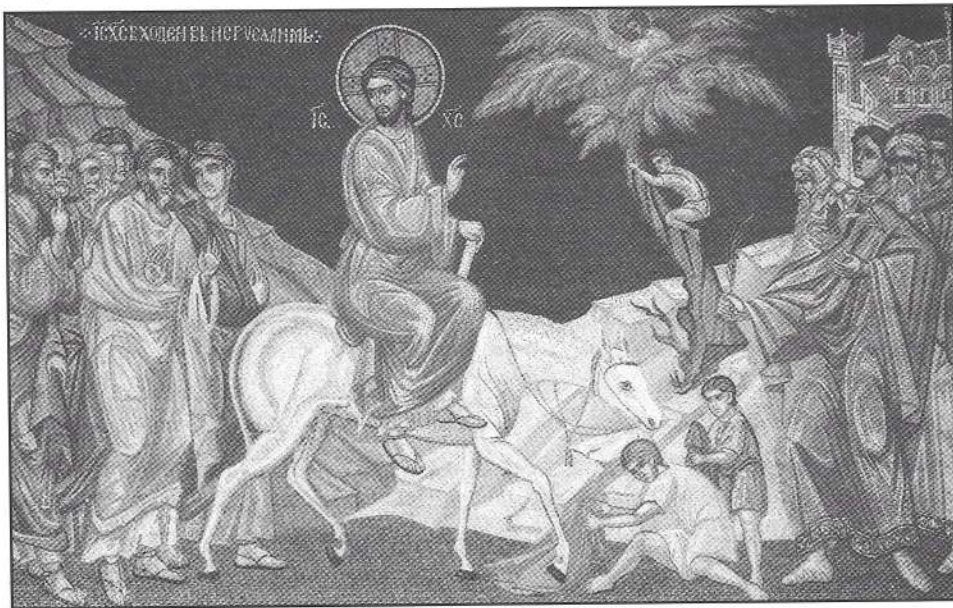
Спаситељ је ишао на Крсну Жртву, као оснивач цркве Божје и царства Божјег на земљи. Али светина, жељна светске славе и светске моћи, клицала је цару Израилевом. Како настрано прилажење Христу! О, браћо моја! Па и данас свет се само хвата за земаљско и светско, за корисно и пролазно, па као и тада, неће свет царство Божје. А како нас та светска царства варају. Колико их се светом сменило од Христа до данас, како многа несигурно стоје и у ово наше време данас! А Царство Христово, Црква Његова одолева и данас. Нема деценија за неколико последњих

векова, а да јој се није прорицао крај, а она ипак живи, делује и све је виднија у свету. Све се више пред светлошћу Јеванђеља Христовог уочавају мрље на површинама овог полазног света.

На улицама Јерусалима свет је клицао. Платно по улицама, гранчице у рукама, а песма на уснама. Све свечано, све некако у декору пролећа. Била су ту и деца и она су била радоснија од очева и сродника. Она нису знала ништа о Царству Израилевом. Са њиховим невиним очицама срео се поглед Христов. И када су пред вече фарисеји и други непријатељи Христа Искупитеља, почели да ућуткују свет, Христу су остала верна још само деца. А кад је Син Божји видео да децу ућуткују, он је казао: Ако деца заћуте, камење ће проговорити! И камење је проговорило неколико дана касније. У трену Спаситељеве смрти на Голготи, потрес и распадање Каена огласили су протест Природе против људског злочина над Христом Спаситељем.

Браћо и сестре, љубав и радост елементарне су емоције, осећања људска. Где нема љубави и радости, живот се празни, духовни живот гаси, срећа се повлачи. Где још нема и Истине, празнина гута, изопачења овладавају, настраности преовлађују, долази оно чега је данас у изобиљу, морално расуло, агресије и несигурност на сваком кораку.

Пре неколико дана читали смо у некој нашој књижевној трибини чланак под насловом: Лепо украшена лудница! Није то писао ни неки владика, ни казао свештеник, ни неко од старе генерације писаца и културних радника, већ то пише човек овог времена, на угледном месту прве странице листа. Он назива овај свет лепо украшеном лудницом. Није он мислио на нас, него на цео овај свет, који више не живи ни истинама ни идеалима него је урођен у један свет украшен лажним ђинђувама, од онога што уносимо у домове, стављамо на себе, или по изложима, улицама и другим јавним местима. Све маске, све праћине, све, ето “украшена

Улазак Христа у Јерусалим (мозаик из Храма св. Георгија на Опленцу)

лудница". Овај свет ипак некако личи на улице Јерусалима на Цвети Христове, али и Цвети наше. Свуда притворство, свуда маска, свуда духовна празнина. Ото се свет Богу од искона. Христос је дошао да свет врати Богу. Основао је Цркву своју да се у њој васпоставља древна лепота људске душе, свет враћа Богу и свет учи да чини добро. А добра још има у свима нама. Нико га није потпуно лишен, јер Божје не гине ни у коме до краја. Нема савести ма колико била упрљана која неће, макар издалека, некада чути зов Божји, као оно Адам у Рају. Крио се од Бога, али је признао да се крије од Њега, јер је наг...

Чини нам се, драга браћо и сестре, да данас свет не сме пред Бога због голотиње своје. Није у питању голотиња тела, јер сви смо обучени и украшени. Реч је о голотињи душе, о празним срцима и изгубљеним душама. Не одсликава се Богатство Христово у њиховим душама.

Јерусалим на данашњи дан био је један свет под маскама. Свет који је Христа поздрављао, да Га за само неколико дана попљује, да извикује Његову смрт, да Га прати до Голготе, где је остао сам, да умре у присуству непријатеља и само једног до краја верног ученика. Био је то свети апостол Јован. Само је он био крај Мајке Христове у трену Његове смрти. Остале неке жене гледале су шта се збивало "издалека". Па и данас је оних који верују али стоје далеко од Цркве. Неће да се зна да јој припадају. Не кличу они Господу ни Осана и Распи Га, али би се многи од таквих лако нашли да, у страху од некога, подвикну Распи Га, распни.

Цвети су празник преиспитивања наше савести, наше оданости Христу. Ево, и ми ћемо данас узети гранчице у руке и певаћемо Христу: Осана. Само Му останимо верни, као деца јерусалимска, верни и када га сви око нас оставе сама. А Он је увек ишао с мањином кроз историју света. АМИН

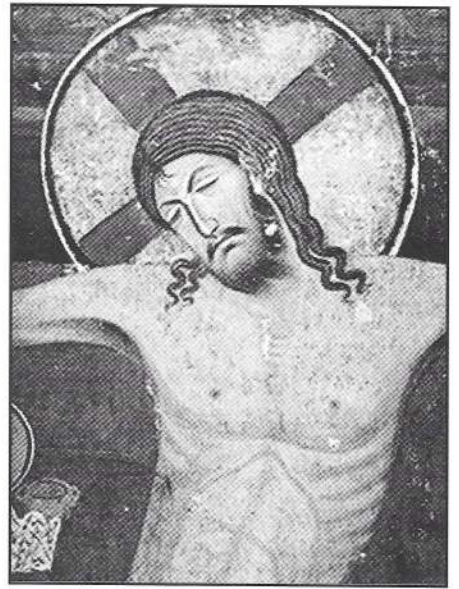
Господу расцвѣтом

Пред тајном Твога крста, Господе, нема је мудрост овог света. Само Истином просвећени досежу тајну Твоје Голготе. Твоја крсна Жртва само се њима открива као најпотреснији и најсветији догађај у Драми живота. Крстом си сишао међу нас и Крстом отвараш пут до Твоје Истине. Од тебе су и живот и Истина. Све што постоји кроз Тебе је створено и кроз Тебе од Истине рођено. Зато и нас огреховљене истина привлачи. Понесени смо исконском потребом да сваку истину видимо очима. Отуда и Тебе душа жели свим бићем својим. Јер једино си Ти вечна истина која је речена људима. О сваку истину људи се спотичу. О Тебе се сви спотичу; и данас као у време када си објављивао људима радосну истину Твог Јеванђеља. Када би се и у наше време поновио приказ Твоје Голготе, то Твоје чудо само мало њих приписивали би Теби, Сину Божјем Јединородном.

На Твој Велики петак, молимо Те, Господе, да нас осветиш и уразумиш Твојом Истином. Ти си Истина од пре и изнад сваке истине. На Твој Велики петак најближи си нам, па Те на овај Твој дан највише желе душе наше. Свет без Тебе све више постаје царство личних рачуна и ледених истина. Загреј наша срца Твојом љубављу. Удаљени од Вечног живота, људи све више око себе назире само смрт. Не знају, огреховљени, да их и после овог живота поново чекаш Ти. Сиђи крстом и у наша срца и изведи на светлост дана талогом греха скривену Твоју слику у нама.

...

Људска мудрост лишена Твоје Истине, Господе, претвара се у оду смрти и пролазности. Душе лишене Твоје Љубави, лако обухвата страх и паника. Гордост нас обмањује да смо само ми разумне душе у бескрајном океану смрти. У визији смрти без живота певамо песму страстима људским и хулимо на Тебе за Твојом

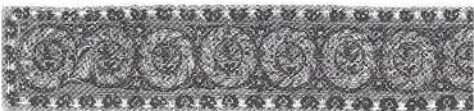
*Христос на крсту
фреска из манастира Сиденице*

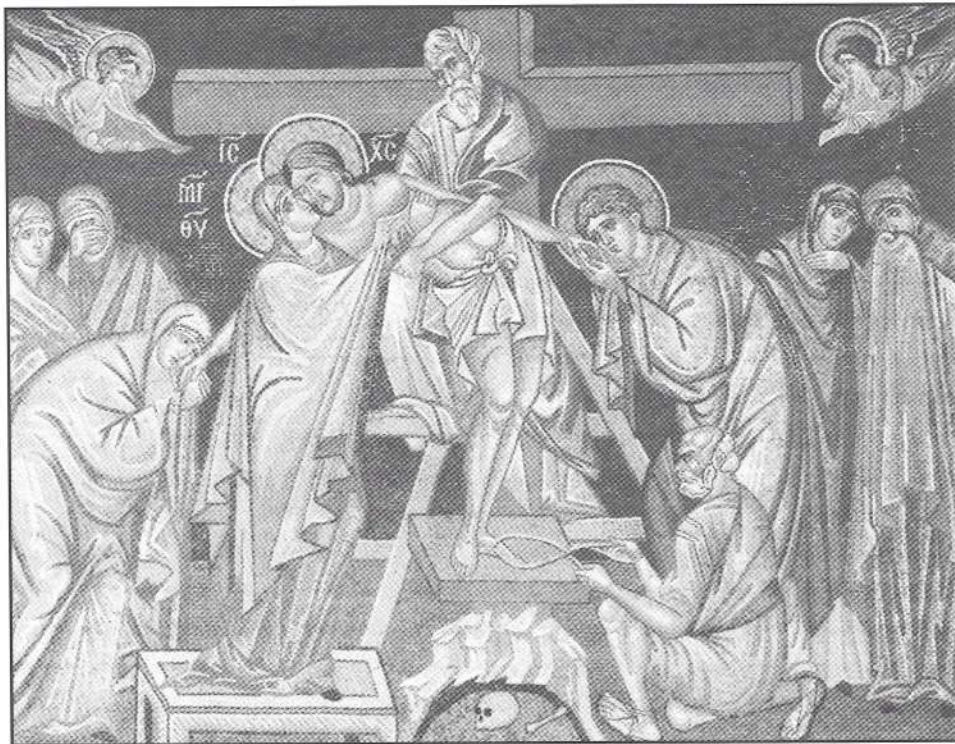
трпезом, на коју си нас позвао из љубави. Живот приписујемо природи и себи, заборављајући у охолости својој да си Ти Живот од пре живота, и да Ти после смрти поново уводиш у живот вечни.

Удостој нас, Господе, да се радујемо овој великој истини. Умудри нас да схватимо тајну Твога крста, којим си осветио и наше болове и дао им силу искупитељне плате за грехове наше, за отпад од Тебе и од Истине Твоје. Твојом крсном жртвом све наше патње утакао си у тајну Твоје Голготе. Удостојио си нас да заједно с Тобом проносимо Твој крст кроз долину реке живота. Цела је историја у знаку Твога крста и Твоје Голготе. По Твојој крсту корача време. На пресеку Твога крста одвија се драма света. Цела историја шта је друго, госпде, него легенда исписана у подножју Твога крста и твоје Голготе.

Уздигни нас, Господе, до равни са које се сагледа тајна Твоје искупитељне жртве. Оснажи нашу љубав до стања у којем се живот и истина сједињују, а љубав и жртва у приношењу проничу. Твоја драма је тајна тог сједињења.

Победа љубави једини је тријумф који се може удостојити именом Победа. Ти си хтео, Господе, да свет буде Жртвеник на коме се све једно другом приноси, све једно другом служи и све једно

*Скидање с Крста, мозаик из храма Св. Ђорђа, Ојленац,
према фресци у Старом Нагоричину*

друго пронице у тајни Љубави. Када је гордост ставила самољубље и служење себи на место љубави која се приноси, настао је пакао на небу, а потом на земљи. Радост бића тада је ушла у сенку Твога крста. Радост приношења из љубави замењена је болом служења и жртвом без љубави. Од тада је више бола него радости на овој нашој пеленовитој земљи. Само радосници Твоје Љубави и Твоје Истине познају ону најузвишенију радост, радост жртве. Њоме су се радовали Твоји свети апостоли, знани и незнани исповедници, који су у људским оквирима понављали Твоју Тајну, носећи Тебе и у свом срцу и у свом крсту. Твоју тајну данас понављају они знани и незнани који свој живот намењују животу и радости других. Они су квасац живота и носиоци Твоје правде, јер уносе твоју радост у опустела срца и напуштене судбине. Ти си нам заповедио да делимо живот. Јер шта је друго живот, Госпode, него тајна Твог Живота и тајна Твоје Љубави која је захтевала да Твој живот поделиш са нама. Делење живота и јесте најдубља тајна љубави. Свако ко воли дели живот са оним кога воли.

Човека си заволео, Госпode, пре него што си га створио. У зениту његове историје сишао си да га својим Крстом испутиш. Радост страдања изједначио си са радошћу стварања. Удостоји и нас да радости живота стичемо од приношења за добро других.

...

Милијарде капљица јутарње росе понавља слику сунца које се рађа. Милијарде људских душа, које су слика Твоја, понављају Тајну твоју, Госпode. Све што постоји носи у себи ехо Речи која је била у Почетку. Све што постоји сведочанство је Истине. Узалуд би постојало сунце да Ти ниси уобличио око које сунчев зрак види као светлост Божјег дана. Узалуд би постојао неко ко за њега зна. Ова нас мудрост чува од апсурда и уверава нас да је Разум пре прве мисли, да је Дух од пре догађаја. "У почетку бејаше реч" – открио нам је Дух Божји Свети кроз Тебе. Ти си Реч од пре дела, Ти си Видело од пре светлости, Ти си знање од пре нашег ума, Ти си гледање од пре нашег ока. Није ништа пре ичега, није смрт пре живота. Свет постоји зато што Ти постојиш. Свет је истина јер је

произишао од Истине. Ми живимо јер живот имамо од Тебе.

Просвети нас, Госпode, Твојом Истином. Избави нас од заблуда које у души стварају пустош. Нема истине без крста. И истина се силом задобива као и Царство небеско. Само Ти уносиш у душу праву радост пошто души крстом смирења испути грехове своје гордости. Крстом Твојим подржи нас, Госпode, на путу ка Теби.

...

Несагледно пространство света збуњује човеков дух, Госпode. Када се удаљимо од Тебе све тајне света сводимо на меру и број. Тада мртве истине слеђују срце и спутавају нашу мисао. И тада настају оне страшне кризе у којима се осећамо усамљени, отуђени и остављени. То је наша судбина када ослепљени безверјем и гордошћу изгубимо чуло за истину. Човек лишен тог од Тебе му дарованог чула осећа се у свету као бачен на обалу бескраја. Само Ти, Госпode, уму дајеш маха за ходочашће до Истине која је у Теби и коју си уткао у овај свет. Када и делујеш на душу, она и све што је мртво сагледа као симбол живота, а све што је ограничено као симбол бескрајног. Цео овај свет шта је друго, Госпode, него Твоја тајна пренесена у симболе простора и времена, Вечност подешена за време и за историју. Тајну која је у Теби пренео си у законе и облике, у азбуку од симбола коју читају од Тебе просвећени, чија вера благодаћу освећена постаје гледање. Лишени истине, лишавамо се и љубави, јер је и љубав од Истине. Лишени љубави лишавамо се и радости. Прва радост силази у девичанску чистоту душе, која је испуњена љубављу. Наша веселја нису исто што и радост. Радост је радовање другоме у истини, правди и љубави, а веселје је радовање себи у таштини и самољубљу.

Без Твог додира животворног и без Твоје помоћи, Госпode, копнимо уморни и избезумљени. Издигни нас из царства мртвих истина и приближи теби као извору живота, духа и истине. Очистити нас

да можемо примити Твој крст. Са крста Си умудрио покајаног разбојника који са свога крста, окајан и посвећен, препозна Бога у Теби. Укажи и нама ову милост, Господе.

...

Поставио си нас између несагледно бескрајног и немерљиво малог. У том стравичном распону, Ти си, Господе, једини ослонац човековог духа. Отуда свако удаљавање од Тебе ствара немир у срцу, збуњује памет, па тада ћутљива прострaнства робе дух својим леденим тајнама. Без вере у Тебе венемо отуђени и напуштени од мноштва богова које стварамо када оставимо Тебе. Распршавамо се у мору ствари које као ледена плоча притискују душу и леде срце. Као што без сунца, које си Ти, Господе, позвао у службу животу, замре све живо на земљи, тако се и у душама лишеним Тебе гаси живот. Ти нас увек призиваш, али Твој зов често се губи у нашој празнини као зов родитеља детету изгубљеном у даљини. Шта је наша вера, Господе, него одговор на Твој зов. Шта је наша понесеност за тајнама света и живота него одговор на Твој зов Истине. Шта су врлине које украшавају живот него Твој печат на човеку, слици Твојој. Вером, надом и љубљивљу уврежио си нас у Твоју тајну. Без ових врлина утапамо се у свет који нас баца и отуђује, па постајемо нанос мутне реке греха.

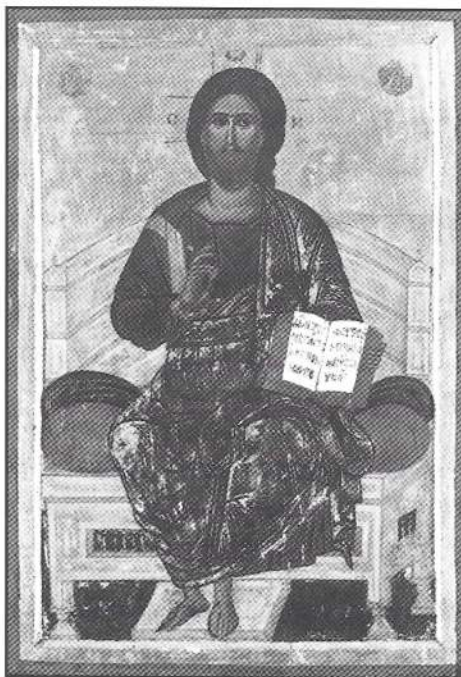
Продухови нас, Господе, да кроз Твој свет идемо побожно и достојанствено, као носиоци Твога посланства и извршиоци Твоје воље. Умудри нас да у нашим судбама сагледамо тајну Твога крста, а у свему око нас печат Твоје тајне и знаке Твоје Божанске речи.

...

Своју тајну и тајне света сакрио си, Господе, од охолог ума људског. Јер што је веће знање и гордост, то је дубљи пад ума и срца. А Ти си Бог који спасава и искупљује. Истину откриваш само онима који смирено на крилима вере прилазе Теби. Пред њима скидаш печате тајне, па им истину, свет и

живот откриваш у величанственом јединству.

Када смо са Тобом, Господе, када нас Ти озариш Твојом истином, и под звезданим небом и под расцветалом крошњом ослушкујемо ехо Речи која је била у Почетку. Изведени смо из вечности и грађени од Духа, па нас стално привлачи вечна истина и духовна суштина наша. Свака тајна изазива немир у нама и покреће наш ум ка изворним истинама света и живота. Живот који је у нама, од Тебе је. На путу до Твоје вечности допуњујеш га животом који из Тебе зрачи. Од додира Твог животворног наш дух се

шири и разраста, као што растиње буја када жилицама својим достигне извор воде живе.

Оживи наше душе Твојим присуством, Господе. Нека наш покајни вапај сагори склупчане наслаге греха који стално помрачују нашу савест и ослепљује нас за Истину. Просвети нас да свој животни крст примимо и схватимо као знак искупитељне милости, којом си и нас придружио Твојој тајни. Ојачај нашу љубав да ни под најтежим крстом не захулимо на Тебе, него да и свој крст примамо као пут до Тебе.

Примио си нашу природу, Господе, да би у свему био једнак са нама, осим у греху. Ми не

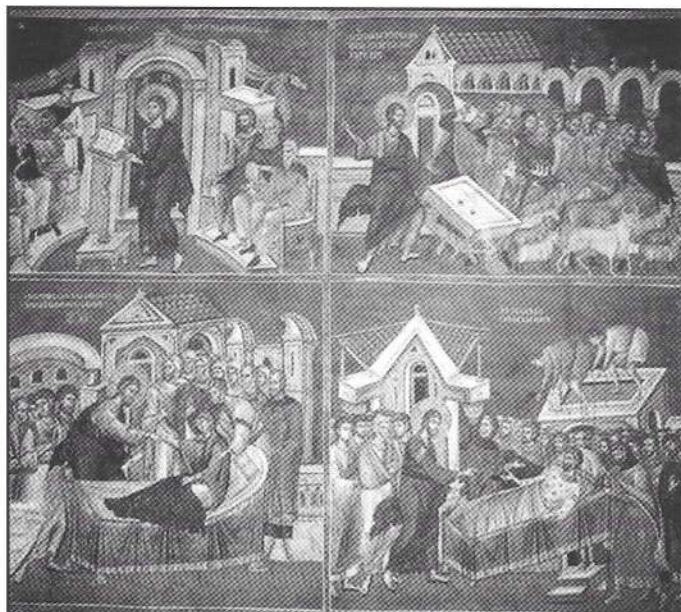
опонашамо овај опит Твоје љубави. Супротно Твоме примеру, стално стварамо вештачке преграде између себе и других. Обавијамо се сјајем и кочеперимо сујетом, да би се што више разликовали од браће своје. То је смртни грех наше гордости. Љубав налази себе у приближавању, гордост у удаљавању и разликовању. Гордост цени и уздиже само себе. Љубав подиже и слави само другог; она излази из себе. Гордост је названа мајком свих порока, јер је она стварни узорак свих падова и свих грехова човекових. Ти си, Господе, узео на себе "знак раба", да би умањивши себе постао што сличнији и што ближи другима. Наша гордост уздиже само себе и често обара све поред себе, да би се уздигла а друге понизила.

Охоло срце гуши веру. Гордо срце ако и верује, стиди се испољавања вере, јер вера није знање, а гордост све зна. Љубав се приноси, а гордост тражи да се њој приноси. И Теби, Господе, гордост понекад прилази или да Те искуша или да се у Твојој сенци скрије од прозорљивих очију. Гордост не прима крст Твој ни крст свој, Господе. А Ти прослављаш оне који примају крст и стално служе Слави Божјој и добру човековом. Твоја љубав брише разлике, супротно гордости Сатаниној. Љубав све поставља на своје место силом живота и силом Истине која је у њој. Љубав свакога истиче оним што јесте, чиме он служи другоме и чиме допуњује живот других.

Поучи нас, Господе, да и ми жртвом освећујемо љубав, која без силе крста лако постаје себичност.

...

Под Твојим крстом, Господе, задрхтала је ова наша планета, позорница велике Дrame у којој си Ти главни јунак. Цепањем завесе Јерусалимског храма објавио си свршетак једног њеног чина и почетак Новог, у знаку Твога крста и Твоје Голготе. Наш отуђени од Истине и гордошћу смућен ум збуњује Твоја тајна. И данас Твој крст једнима је безумље а другима

*Чуда Хришћова
фреска из манастира Дечани 14 век*

саблазан као Јелинима и Јудејима у подножју Твоје Голготе. Крстом си премостио вечност и време. Сада нас крстом водиш ка оној другој Вечности која ће настати када се спусти завеса за овакву Драму живота.

Живот који је у Теби, Госпode, свуда је посејан. Само што наше чулно око види ствари, а слепо је за гледање живота. Бескрај кипти од живота, али чулима смо изоловани од света анђела и духова бесмртних које си зарадовао животом вечним. Са Крста си објавио, Госпode, да си у Вечности и у времену. У Божанској слави и у нашој људској Драми. Хтели ми или не хтели Твоје присуство, Ти си ту. Отварали ли ми или затварали срце за Тебе, ти куцаш. Знали ми то или не, наша је историја у знаку Твога крста и Твоје голготске жртве.

Откриј нам овај свет, Госпode, као позорницу и Твоје драме, твог силаска из вечности у оквиру нашег времена. Оспособи и наш духовни суд да свуда видимо Твоје знаке. Источни мудраци Твој знак угледаше на небу и нађоше Те у јаслама. Разбојник препозна Бога у Теби и са тобом се нађе у Рају. Нека Твој крст увек буде знак за нас. Приблужи Твоју тајну нашем болу, јер бол је капија за улазак у димензије духа и истине.

обасјава сваку живу душу која долази у овај свет. Ти раздањујеш у уму, Ти волиш у срцу, Ти делујеш у савести. Ти изводиш преко граница мртвих ствари и немих истина царства Духа и царства вечних истина.

Све што си привео у постојање, Госпode, нечему си наменио. Свему си дао постојање да послужи, да на-меном оправда своје присуство у Твојем свету. Све носи печат Твоје тајне и достојанство Твоје Ипо-стаси. Изнад свега лебди Твоја животворна љубав која пада на чиста срца као роса на цвеће. Где престаје Твоја љубав ту почиње закон и нужда. Ти ослобађаш дух од окова света и греха. Ти свете Твоје уводиш у достојанство слободе синова Божјих. Због гордости човекове све му постаје непријатељ. Свој пркос показује му и природа. И у њој је приношење из љубави заменила борба и полагање права на животе других.

Приђи нам, Госпode, да Твоја близина изазове стид у нама. Да стид и кајање којима си заштитио душу сагоре у нама све што није од Тебе. Крстом Твојим врати нас у достојанство које смо имали пре пада од Тебе и отпада од Твоје Истине.

...

Све што улази у ум и срце, а није од Истине, оставља ране и талог. Само оно знање које води ка познању Истине коју си нам Ти открио, оживљава душу за хаџилук до тајне и дубине свега. Без силе Духа која нам се кроз Тебе даје, ни срицати не умемо знаке Истине којима си испунио овај свет између нас и вечности. Јер Ти си светлост која

Тихо и неопажено силази сунце у хладно ткиво растиња, да би тек додир огња слеђеном сунцу поново вратио светлост и топлоту. То сунце, слуга Твој, Госпode, опонаша Тебе. И Ти невидљиво и тихо силазиш у сваку живу душу коју доводиш у свет. Неопажено освајаш своје станиште у људском срцу. И нама је потребан додир Твој да би Ти поново засјао у нама. Вера је пламен који чува ватру на Твом огњишту, у срцу. Прародитељ наш у гордости је захтео да сазнањем тајни постане као Бог. Милост нам је поклонила веру да њоме у смирености назиремо тајне до нашег поновног повратка к Теби.

Када је у оном тајанственом еону вечности Божанска љубав уобличила звездано небо и земни шар, Ти си био њихов почетак. Када се у оном другом еону вечности спусти завеса за ову Драму света, Ти ћеш бити њен завршетак. Синове светлости тада ћеш вратити у достојанство које си им одредио пре пада и пре сваке жалости. Сада нас крстом водиш ка крајњем циљу нашег драматичног пута. Свака је радост радоснија када дође после бола и патњи. И вечно блаженство у које си нас позвао, даћеш светима својим као радост, као тајну коју око не виде и ухо не чу.

Додирни крстом Твојим, Госпode наша срца. Освети наша осећања да увек у себи поштујемо достојанство синова Божјих. Али не у гордости удаљавања него у Твојој љубави која све зближава и све уједињује.

...

И наше данашње молитве, придружи, Госпode, твојој Молитви о чаши. И нашу данашњу молитву учини видовитом каква је била Твоја. Са Твога крста Ти си видео и пио све горчине које су загорчавале живот човека Твог. Сви болови и све патње људске, од првог човека па до Страшног суда прострујале су кроз Твој крст, Сине Божји и Сине Човечји. И све нас који се данас клањамо Твојој Крсној Жртви, видела је Твоја страдална љубав са Твога крста. Видео си Ти и пио све

...

чаше горчине које испијамо као плату за безумље наше. Из Твојих недара потекао је живот. Крстом га поново враћаш у вечну домовину нашу. Себе си дао и принео на жртву, пошто си из Истине рекао да нема веће љубави од те када човек себе даје за ближњег свог.

Твоја крв, Господе, није само пала на суву земљу. Ушла је она и у нашу крв. Сви смо ми Твоји дужници. Неслућену лепоту унео си у живот. Грех је потамнио његову славу. Узми нас, Господе, под окриље Твога крста, да нас не захвате мутне воде, да не потонемо у амбис који између Тебе и нас ствара грех. Тихо сићи у нас и крстом изведи на светлост дана истину и лепоту коју си заложу у нас. Да од Твоје близине засветли поново искра добра која не гине сасвим и када смо најдаље од Тебе. Твоја љубав никад не престаје.

Ойлакивање Христџа
фреска из манастира Нерези 12 вијек

Њутн о васкрсењу мртвих

Једном су запитали Њутна: “Како је могуће да тијела мртвих, одавно распаднута, наново постану тијела својих душа?”

На то је научник помјешао гвоздене опилке са земљом и упитао своје саговорнике: “Ко може да издвоји из прашине и састави ове гвоздене опилке?” Одговор није добио.

Онда је Њутн узео магнет и пружио га мјешавини. Настало је комешање честица. Опилци гвожђа почели су се хватати за магнет и једни за друге. У прашини није остало ни молекуле гвожђа.

Тада Њутн рече присутнима: “Онај, који је оволику силу дао мртвом камену, зар Он не може дати такву моћ нашим душама када буде требало да се обуку у своја прослављена тијела”.

Предео А. Черњенко

Православни Мисионар бр.2 за
1961. годину

(Сер Исак Њутн (1642 – 1727), је енглески физичар, математичар и астроном, један од највећих научника човечанства)

Свети Николај жички: “Христџос васкрсе”

Васкршње јушро

После најтамније ноћи освануо је најсветлији дан у историји рода људског.

После Великог Петка грануо је Васкрс.

Ово се догодило како је видовити Господ наш рекао и прорекао.

Осуђени Христос јавио се као Судија света.

Избијено и убијено тело његово оживело је. Попљувано лице засветлело је као сунце. Место трнова венца – круна Цара над царевима. Место осамљености – војске су га анђеоске окружиле.

Место десет разбеглих ученика – пола милијарде следбеника славе га данас.

Место тесног гроба – стотине хиљада посвећених му храмова по свој земној планети. Обнажено тело обукло славу небесну.

Љуте ране засијале у као звезде.

Крв из рана непрестано још точи у милионе путира – животворно пиће верних! Унакажен од убоја јавио се у красоти невиђеној. Оковани роб показао се свемогућим Господарем неба и земље.

Бездихани мртавац открио се као животворац. Одбачен од људи – посведочен као једини Спаситељ људи.

Продан за тридесет сребреника постао је мерилом свих вредности. Стандард свега доброга!

Непознати – сад је најпознатији.

Загонетни – сад је кључ свих загонетки.

Најудаљенији – сад је најближи сваком срцу људском.

Погребени Праведник васкрсао је.

Неправедно осуђен од људи постављен је од Бога за Судију живих и мртвих.

Нараштај за нараштајем опијао се Њиме. Племена за племеном прилазило је Њему. Народ за народом поклањао се Њему.

Царства курјачка уступала су место царству Јагњетовом.

Крвожедна племена паганска, очишћена његовом крвљу, уздигла су буктињу Божје истине и братољубља.

Континенти онда непознати, насељени су сада са стотине милиона хришћана.

Ко год се од хришћана борио за праву слободу, борио се у Његово име;

Ко је тражио правду позивао се на Њега;

Ко је тражио Бога није могао Њега мимоићи.

Ко је проповедао братство, проповедао је Њега;

Ко је мирио завађене, стављао је пред њих Крст и Јеванђеље.....

чаше горчине које испијамо као плату за безумље наше. Из Твојих недара потекао је живот. Крстом га поново враћаш у вечну домовину нашу. Себе си дао и принео на жртву, пошто си из Истине рекао да нема веће љубави од те када човек себе даје за ближњег свог.

Твоја крв, Господе, није само пала на суву земљу. Ушла је она и у нашу крв. Сви смо ми Твоји дужници. Неслућену лепоту унео си у живот. Грех је потамнио његову славу. Узми нас, Господе, под окриље Твога крста, да нас не захвате мутне воде, да не потонемо у амбис који између Тебе и нас ствара грех. Тихо сићи у нас и крстом изведи на светлост дана истину и лепоту коју си заложиио у нас. Да од Твоје близине засветли поново искра добра која не гине сасвим и када смо најдаље од Тебе. Твоја љубав никад не престаје.

Ойлакивање Христџа
фреска из манастира Нерези 12 вијек

Њутн о васкрсењу мртвих

Једном су запитали Њутна: “Како је могуће да тијела мртвих, одавно распаднута, наново постану тијела својих душа?”

На то је научник помјешао гвоздене опилке са земљом и упитао своје саговорнике: “Ко може да издвоји из прашине и састави ове гвоздене опилке?”

Одговор није добио.

Онда је Њутн узео магнет и пружио га мјешавини. Настало је комешање честица. Опилци гвозђа почели су се хватати за магнет и једни за друге.

У прашини није остало ни молекуле гвозђа.

Тада Њутн рече присутнима: “Онај, који је оволику силу дао мртвом камену, зар Он не може дати такву моћ нашим душама када буде требало да се обуку у своја прослављена тјела”.

Превео А. Черњенко

Православни Мисионар бр.2 за 1961. годину

(Сер Исак Њутн (1642 – 1727), је енглески физичар, математичар и астроном, један од највећих научника човечанства)

Свети Николај жички: “Христџос васкрсе”

Васкршње јутро

После најтамније ноћи освануо је најсветлији дан у историји рода људског.

После Великог Петка грануо је Васкрс.

Ово се догодило како је видовити Господ наш рекао и прорекао.

Осуђени Христос јавио се као Судија света.

Избијено и убијено тело његово оживело је. Попљувано лице засветлело је као сунце. Место трнова венца – круна Цара над царевима. Место осамљености – војске су га анђеоске окружиле.

Место десет разбеглих ученика – пола милијарде следбеника славе га данас.

Место тесног гроба – стотине хиљада посвећених му храмова по свој земној планети. Обнажено тело обукло славу небесну.

Љуте ране засијале у као звезде.

Крв из рана непрестано још точи у милионе путира – животворно пиће верних! Унакажен од убоја јавио се у красоти невиђеној. Оковани роб показао се свемогућим Господарем неба и земље.

Бездихани мртавац открио се као животворац. Одбачен од људи – посведочен као једини Спаситељ људи.

Продан за тридесет сребреника постао је мерилом свих вредности. Стандард свега доброга!

Непознати – сад је најпознатији.

Загонетни – сад је кључ свих загонетки.

Најудаљенији – сад је најближи сваком срцу људском.

Погребени Праведник васкрсао је.

Неправедно осуђен од људи постављен је од Бога за Судију живих и мртвих.

Нараштај за нараштајем опијао се Њиме. Племена за племеном прилазило је Њему. Народ за народом поклањао се Њему.

Царства курјачка уступала су место царству Јагњетовом.

Крвожедна племена паганска, очишћена његовом крвљу, уздигла су буктињу Божје истине и братољубља.

Континенти онда непознати, насељени су сада са стотине милиона хришћана.

Ко год се од хришћана борио за праву слободу, борио се у Његово име;

Ко је тражио правду позивао се на Њега;

Ко је тражио Бога није могао Њега мимоићи.

Ко је проповедао братство, проповедао је Њега;

Ко је мирио завађене, стављао је пред њих Крст и Јеванђеље.....

Српски народни обичаји

Васкршњи обичаји

Теодорова субота

У суботу прве недјеље Часног поста, пада празник светог Великогученика Теодора Тирона. Тога дана се у православним домовима кува жито као за славу. Тако се слави успомена на један догађај из првих вјекова хришћанства. Наиме, у вријеме римског цара Јулијана Апостате 362. године, када је било гоњење хришћана као у вријеме Нерона, нареди овај цар да се све намирнице по цариградским пијацама и радњама попршћу крвљу од жртвених животиња, како би се хришћани оскрнавили и не би могли да се причесте. Међутим, свети Теодор Тирон јави архиепископу цариградском Евдоксију, да хришћани Цариграда не купују ништа од намирница, него да у својим домовима, те недјеље кувају пшенично жито и мјешају са медом, и то узимају умјесто хране. Хришћани тако и ураде, и достојни се причесте у недјељу Православља. Као успомену на тај догађај, у овај дан, домаћице кувају жито као за славу, и служе своје укућане и госте који тога дана дођу у кућу.

Лазарева субота Врбица

Субота уочи празника Цвети (који увек падају у шесту недјељу Часног поста) посвећена је успомени на васкрсење четвородневног Лазара, и на улазак Христов у Јерусалим, где су га дјеца свечано дочекала и поздравила.

Тада се у нашим храмовима у поподневним часовима служи вечерње богослужење, и у цркву се уносе млади врбови листари, тек улистали. Пошто се врба освети, свештеник народу дијели гранчице, и затим се врши трократни опход око храма са црквеним барјацима, рипидама и чирацима. Народ обилази око храма уз пјевање тропара Лазареве суботе. Овај празник је искључиво празник дјеце. За тај дан мајке свечано обуку своју

дјецу, па чак и ону најмању, од неколико мјесеци, доносе, свечано обучену, цркви, купују им звончиће везане на тробојку и стављају око врата. Дјеца се радују, трче по порти и учествују у опходу око цркве. Младе врбове гранчице се односе кућама и стављају поред иконе и кандила. Са овим даном почињу велики Васкршњи празници.

Велика недјеља

Ова недеља се зове још и Страсна седмица, у којој се слави успомена на издају, хватање (хапшење) и страдање Господа Исуса Христа. Ове седмице се у нашим храмовима врше посебна богослужења, и пожељно је да вјерници у њима редовно учествују. У овој недељи су најважнији празници Велики четвртак и Велики петак. На Велики четвртак служи се литургија светог Василија Великог, и тога дана је Господ установио свету тајну причешћа, зато је добро тога дана примити причешће. На тај дан увече, читају се дванаест Јеванђеља о страдању Христовом, и док се читају Јеванђеља народ у цркви клечи.

На Велики петак, када се слави успомена на Христово распеће, у нашим храмовима, поподне износи се плаштаница (платно на коме је приказано полагање Христово у гроб), коју вјерници цјеливају. Све до Васкрса Плаштаница се поставља на посебно украшен сто (гроб Христов), испред олтара. У неким нашим крајевима, обичај је да се вјерници после цјеливања плаштанице, провлаче испод стола на који је положена плаштаница. По народном

вјеровању приликом провлачења, треба се помолити Богу и помислити неку лијепу жељу, и та жеља ће бити испуњена. Ове недеље црква заповиједа најстрожи пост без рибе и уља. На Велики петак пожељно је ништа не јести.

Васкрс

Васкрс је највећи хришћански празник. Тога дана је Господ Исус Христос васкрсао из мртвих, побједио смрт и свима људима од Адама и Еве до последњег човјека на земљи даровао вјечни живот. Због значаја овога празника, свака недјеља у току године посвећена је Васкрсу и свака недјеља је мали Васкрс. Васкрс спада у покретне празнике, и празнује се послје јеврејске Пасхе, у прву недјељу послје пуног мјесеца који пада на сам дан прољећне равнодневнице, или непосредно послје ње, никада пак не прије те равнодневнице. Најраније може да падне 4. априла, а најкасније 8. маја по новом календару. За Васкрс су, такође, везани лијепо обичаји у нашем народу. У цијелом хришћанском свијету, па и код нас Срба, за овај празник је везан обичај даривања јаја. Јаје је симбол обнављања природе и живота и као што бадњак горећи на огњишту даје посебну чар божићној ноћи, тако исто васкршње црвено јаје значи радост и за оне који га дају и који га примају.

Фарбање васкршњих јаја

Један од најљепших и најрадоснијих српских обичаја, који се није искорјенио, чак ни у градовима, јесте фарбање јаја за Васкрс. Вриједна домаћица, по устаљеној традицији, васкршња јаја боји (фарба) на Велики петак, у дан када се, иначе, ништа друго не ради, већ су све наше мисли упућене на страшни догађај Христовог невиног страдања и понижења, од људи, на Голготи и Јерусалиму.

Како се фарбају јаја? Домаћица се најприје прекрсти и помоли Богу, затим у суд са водом, у коме ће кувати и фарбати јаја, додаје мало освештене водиче васкршње или богојављенске. На шпорету ври вода са бојом (варзилем), домаћица у њега

спушта јаја, пазећи да равномјерно буду обојена, а дјеца обигравају око матере, и броје свјеже офарбана јаја, чији број расте свакога часа. Прво обојено јаје, оставља се на страну до идућег Васкрса и зове "чуваркућа". Прије фарбања јаја се могу "шарати". Наиме, са растопљеним воском и пером за писање, или нечим сличним, на јаје се наноси топлени восак. Најприје се перо загреје на пламену свијеће, па се онако вруће умаче у восак, а потом се воском по јајету пише и црта. Пошто восак не прима боју, послје, приликом фарбања, на јајету остају бјеле нацртане фигурице и слова. На јајету се обично пише Х. В. и В. В. (Христос Васкрсе и Ваистину Васкрсе), цртају крстићи, цвјетићи и друге лијепе фигурице. У новије вријеме, израђују се специјалне наљепнице од папира или пластике и оне се могу лијепити на јаја.

Символика

Фарбање јаја врши се у спомен на догађај када је света Марија Магдалина Мирносица (то је она дјевојка, која је са Пресветом Богородицом, непрекидно била уз Христа у току његовог голготског страдања, и којој се Христос првој јавио по Васкрсењу), путовала у Рим да проповиједа Јеванђеље, и посјетила цара Тиберија. Тада му је, у знак пажње, као новогодишњи поклон, предала црвено јаје, и поздравила га ријечима: "Христос Васкрсе". Црвена боја симболише Спаситељеву, невино проливену крв на Голготи, али је црвена боја истовремено и боја васкрсења. Јер васкрсења нема без страдања и смрти. То је, дакле, првенствено боја хришћана и цркве, без обзира што су неки појединци и покрети кроз историју покушавали да ову боју присвоје и компромитују.

Васкршње славље

Када сване дан Васкрсења Христова, са свих торњева православних храмова, дуго, звоне сва звона, и јављају долазак великог празника. Домаћин са својом чељад одлази у цркву на свету васкршњу службу. Послије службе, народ се међусобно поздравља ријечима: "Христос Васкрсе!" и "Ваистину

Васкрсе!" Тај поздрав траје све до Спасовдана.

Кад се дође из цркве кући, сви се укућани међусобно поздрављају васкршњим поздравом и љубе. Домаћин онда пали свијећу, узима кадионицу и тамјан, окади све укућане који стоје на молитви, предаје неком млађем кадионицу и овај кади цијелу кућу. Уколико се не умије да отпјева васкршњи тропар, наглас се чита "Оче наш" и друге молитве које се знају напамет, или се читају из молитвеника. Послије заједничке молитве, поново, једни другима честитају Васкрс и сједају за свечано постављену трпезу.

Туцање јајима

На столу стоји украшена чинија са офарбаним јајима. Домаћин први узима једно јаје, а за њим сви укућани. Тад настане веселе и такмичење чије је јаје најјаче. То представља велику радост за дјecu. Приликом туцања изговара се, такође, "Христос Васкрсе" и "Ваистину Васкрсе". На Васкрс се прво једе кувано васкршње јаје, а

онда остало јело. Тога дана, ако гост дође у кућу, прво се дарива фарбаним јајетом, па се онда послужује осталим понудама.

У неким нашим крајевима, сачуван је дирљив обичај, да се фарбана васкршња јаја носе на гробове преминулих предака. То свједочи о народној вјери, да су сви људи пред Богом живи, и да умрли наши преци треба да осјете васкршњу радост и славље.

Побусани понедељак

Први понедељак послје Васкрса зове се Побусани понедељак. Тога дана, по народном вјеровању и обичају, треба побусати гробове умрлих сродника бусењем са зеленом травом. У неким крајевима, овај дан се обиљежава као и задушнице. Наиме, излази се на гробља, пале се свијеће, уређују гробови и свештеник врши парастосе и помене за покој душа покојника. Тај дан се износе фарбана васкршња јаја на гроб, и дијеле се потом сиротињи. Дакле, Побусани понедељак је дан посвећен мртвима.

Јаје, симбол живота

Страшник, стражар, чуваркућа

Васкрс се препознаје и по црвеном јајету. Јаје се сматра универзалним симболом живота и плодности. Мит о постанку свијета из јајета познат је код многих старих народа. По вјеровању Индуса из горње половине љуске је настало небо, а од доње - земља. Код хришћана симбол васкршњег јајета је у слиједећем: као што пиле, без ичије помоћи споља, када дође вријеме, сопственим моћима разбије љуску и излази на свјетлост дана, тако и Христос сопственим снагама разбија окове гроба - смрти, васкрсава и доноси нови живот свима који вјерују у Његову ријеч и божанску моћ. Међу Србима постоји безброј вјеровања и обичаја у којима јаје има важну улогу. Оно се ставља у прву бразду приликом сијања. Разбија се о рог вољу пред орање. Јаје је одбрана од урока и града. У Стигу је обичај да жена, кад први пут види мало дијете, дарује му пару "среће ради", а јаје - "живота ради". У Горњој Пчињи, кроз кошуљу труднице, пред порођај свекрва пушта сирово јаје да падне и разбије се како би снаја лакше родила. Прво офарбано јаје, које је обавезно црвено, чува се у дому, крај иконе, до слиједећег Васкрса. Назива се стражар, стражник, чувар или чуваркућа, јер се вијерује да укућанима чува здравље. У Македонији и на Космету постоји обичај да се тим јајетом, још влажним од боје, натрљају лица потомству уз ријечи: Црвено јаје румени образи. Заштитна моћ васкршњег јајета се одражава и на имовину сељака, те у српским виноградарским крајевима постоји обичај да се оно закопава под чокот. У планинским сточарским предјелима Србије и Црне Горе чобанима је забрањено да једу јаја за вријеме Васкрса да не би страдала стока која им је повјерена: да јој не излазе "јајченици" око грла и по тијелу. Посебно је забрањено узимање црвених јаја - да се стока не би међусобно клала и крварила. Сачуван је и обичај да се обојено јаје закопава у мравинјак, јер се вијерује да то доноси срећу и напредак домаћинству.

Архијереји Епархије горњокарловачке (3)

Епископ Павле Ненадовић (1744 - 1749)

Павле Ненадовић, трећи Епископ горњокарловачки родио се у Будиму 1699. године. Стекао је солидно хуманитарно образовање. По завршетку школовања добива намјештење у будимском магистрату. Увидјевши његове способности митрополит Мојсије Петровић склони га да се замонаши. 1726. године рукоположен је за ђакона, а двије године касније за јеромонаха. Митрополит га одмах поставља за свог егзарха. Патријарх Арсеније повјерава му положај свог генералног егзарха. На Марковдан 1742. год. изабран је за Епископа горњокарловачког. У Бечу није ишло лако с његовом потврдом. Марија Терезија потврдила је његов избор тек априла 1744. године. Управу епархије примио је као човјек великог искуства и у зрелим годинама. Једно вријеме прије избора за Епископа администрирао је Сечујско-осјечком епархијом.

Павле Ненадовић дошао је у Плашки последице царске потврде почетком маја 1744. године. Допратио га је Викентије Јовановић – Видак, касније митрополит. У име владе устоличио га је генерал Јосиф Епотери. На устоличење генерал је позвао све српске кнезове, Србе официре и свештенство. Ово је било прво службено устоличење православног епископа у Епархији горњокарловачкој. Загребачки је бискуп негодовао због тога, па је чак, као замјеник бана, владици забранио долазак на његову територију на Банији. Од тамо је маја 1745. године владика Павле насилно враћен када је хтио посјетити парохије: Сјеничак, Славско поље, Кирин, Топуско и Перну. Ове парохије иако су биле на територији карловачког генералата, налазиле су се на територији загребачке бискупије. Епископ Павле писмено је протестирао код бискупа због његовог оваквог поступка.

Епископ Павле управљао је Епархијом горњокарловачком у несрећеним приликама. Власти су малтретирале свештенике, једва чекајући њихове стварне или измишљене кривице како би их кажњавале. Свештеници су плаћали све војне и општинске намете. Владика упути у Беч меморандум,

портрет епископа Павла Ненадовића

молећи да се привилегије примјењују и поштују у његовој Епархији. Године 1746. Горња крајина потпуно је преуређена у војну област. Нестају и последњи трагови народне самоуправе. Официри су замјенили кнезове, војводе и судије. Ови официри обично су били Њемци. Због крутости војне управе почеле су се дизати буне. Најприје у Брињу, а затим и у другим мјестима. Из предострожности Беч је образовао посебну Дворску комисију за српска питања, под предсједништвом дворског канцелара. Комисија је одмах одбила молбу епископа Павла да се привилегије примјењују у Горњој крајини. Српски захтјеви разматрани су пред ратним савјетом.

1745. године царица образује посебну Дворску комисију за српска питања. Двије године касније, комисија је претворена у такозвану Дворску депутацију, као неку посебну владу за српска питања. Дворска депутација године 1747. предлаже царици Марији Терезији да се обје епархије на подручју Горње крајине легализују. Тек тада устоличен је коштајнички владика Алексије Андрејевић (1741 - 1749), који је пет година у Медку чекао устоличење. Напокон царица извјештава Патријарха Арсенија Четвртог да је удовољила тражењу архијереја да се привилегије прогласе и на подручју карловачког и вараждинског генералата. Дозвољава се градња нових и поправак старих храмова. Из Беча је препоручено Патријарху Арсенију Четвртог и епископима да у конзисторијама постављају по једног правника ради бољег провођења привилегија и других прописа.

У споразуму са коштајничким владиком Алексијем Андрејевићем године 1746. Епископ Павле Ненадовић оснива у Плашком за обје епархије централно училиште, неку врсту богословије. Слична школа основана је и у Залужници код Врховина. Обје богословске школе издржавале су црквене општине и свештенство, уплаћујући годишње од три до осам форинти.

Владика Павле оснива у Плашком епархијски архив. Ранији је, како изгледа, био уништио унијатски епископ Теофил Пашић. Године 1748. Епископ Павле Ненадовић премјештен је у Арад, а пошто је арадски Епископ Исаија Антоновић изабран за Митрополита.

Епископ Павле оставио је видног трага и лијепо име у Епархији.

Манастир Гомирје

Вошћаница на сећање гомирских монаха

Игуман Мирон (Мирић), духовник манастира Гомирја

Историја манастира Гомирја свједочи нам кроз свој четристогодишње постојање, суштину монашког завјета – одрицање. Кроз вјековна искушења кроз која је пролазила ова наша светиња потврђује се истрајност у очувању вјере и достојанство монашког живота у основи монашког завјета гомирских монаха и искушеника.

Често су монаси манастира Гомирја и живот свој полагали не приставши да одступе од вјере православне. Неки од монаха завршавају на Малти као робље на галијама. Сва та искушења која су непрестано бдила над монаштвом нису их поколебала да манастир Гомирје сачувају до данашњих дана.

Ове године 7. марта навршило се тачно 19 година од упокојења блаженопочившег игумана Мирона Мирића, духовника манастира Гомирја. Покојни о. Мирон, родио се 1908. године у Јањој Гори код Плашког. На крштењу је добио име Ђуро. Рођен у лијепој и богатој Плашчанској долини, коју нависује само торањ прелијепе Богородичине катедраоне цркве, са које одјекује звук милосвучних звона. Свакако да је то окружење у којем је рођен о. Мирон и звук Богородичине цркве позивали су га као глас Божји да крене пут монашког живота. Након завршене основне школе у Карловцу, завршава и пољопривредну школу, која ће му касније пуно значити у монашком животу. И данас се многи у Гомирју сјећају свог о. Мирона који их је учио калемити воћке. Ту у Плашком, сједишту горњокарловачког владичанства, духовно узраста уз бројне еминентне епископе, свештенике и монахе. Након извјесног времена проведеног у Плашком, одлучио се да оде у манастир Гомирје како би свој живот посветио монашком животу. Као искушеник манастира Гомирја, 30-тих година у манастиру Дечанима

завршава монашку школу. Рат га затиче у Плашком код Епископа Саве (Трлаића), гдје је био на послушању.

Када су Талијани понудили сигуран одлазак у Србију, епископ Сава је казао: “Не, што буде мом народу нека буде и мени”. И заиста, испио је горку чашу страдања, заједно са својим свештеницима и народом, страдајући на велебитским голетима. Једино је затражио од Талијана да му стару мајку сигурно спроведу до Србије. У пратњи

владичине мајке, пошао је о. Мирон, не слутећи да ће то бити задње земаљско виђење свог духовног оца.

По доласку у Србију 1941. године био је распоређен у Епархију тимочку у манастир Суводол. Тако почињу избјеглички дани за младог искушеника, са сталним мислима на свој родни Плашки и манастир Гомирје. У манастиру Суводолу прима монашке завјете и бива рукоположен за јеромонаха руком тимчког Епископа Господина Емилијана.

Након завршеног рата, везан љубављу за родним крајем, а на позив Епископа Симеона враћа се у срушену и спаљену Епархију горњокарловачку. Епископ Симеон поставља га на дужност парохијског свештеника у Брлог (Лика), при храму Св. Саве. У разрушеној и ратом страдалој Лици обнавља духовни живот, борећи се са разним искушењима и недаћама на које наилази. Било је то тешко вријеме за мисионарски рад свештеника, јер је и поред разрушених цркава и страдалог народа настао комунистички терор над свим онима који су имали и хтјели однос са црквом. По одлуци Епископа Симеона, о. Мирон прелази у 1957. године у манастир Гомирје, како би помогао о. Нектарију око обнове манастира. Тако ће њих двојица поднијети тешко бреме обнове манастира, до доласка монахиња 1967. године, те ће тако појачано братство са Епископом привести обнову манастира крају 1975. године.

У парохији гомирској оставио је дубоки траг. Многи га се и данас радо сјећају као тихог и мирног свештеника, који је волио свој народ и са њим дјелио добро и зло. На провокативно питање једног партизанског официра, који је наредио да се манастир спали 1943. године, под изговором да не би пао непријатељу у руке, да ли је он грешан човјек због тога што је

урадио, о. Мирон му је одговорио: "Знаш за гријех свој".

Једно вријеме код оца Мирона било је неколико манастирских ђака. Неки од њих су постали узорни свештеници, а међу њима је и садашњи Епископ сремски Г. Василије, који се радо сјећа и данас спомиње о. Мирона као свог духовника.

И у болести која га је задесила, оронулог здравља он је служио Литургију. Било је тренутака када је морао сјести, када је падао од болова, али је настојао што више да богослужи. Задње дане свога живота провео је у болници у Ичићима код Ријеке, гдје се и представио пред лице Божје 7. марта 1985. године у 20 часова. Опело је извршено у манастирској цркви 10. марта уз саслужење 12 свештеника Епархије горњокарловачке, монахиња и мноштво верујућег народа. Сахрањен је на манастирском гробљу.

Опростите ми на нескромности, мени недостојном и најмлађем житељу манастира Гомирја, али давне 1968. године крштен сам његовом руком и молитвама у Мариндолској цркви као тромјесечно дјете. Данас по примислу Божјем наслиједио сам га на мјесту духовника и свештенослужитеља манастира Гомирја, као и пароха гомирског, у вјери и нади да ћу и сам бар дјелић његових врлина и подвига понијети чинећи све у славу Божју, а себи на спасење душе.

Како пчела у кошницу доноси свој рад, тако и монаси у манастирима на подвизима, молитвама, посту и бдењу, свако по својим могућностима плод доноси. И отац Мирон је ушао у историју манастира Гомирја као једна пчела, која је за собом оставила плодоносан траг, на чему му вјечна хвала.

Нека га Васкрсли Господ Исус Христос молитвама свих Светих настани у Царство Божје гдје почивају свети и праведни.
Амин

Протосинђел Михајило (Вукчевић)

Манастир Гомирје

Мали Светосавац

"Пустите дјецу нека долазе к мени, и не спријечавајте их; јер таквих је Царство Божје" (Лука 18. за ч.90. 16 стих)

Крајем мјесеца фебруара Горски Котар захватило је сњежно невријме, које је трајало данима. У тој сњежној међави проводили смо у посту и молитви прву недељу Часног поста. На Теодорову суботу до манастирске цркве се једва успјело пробити двадесетак душа, који су дошли на Свету литургију како би се исповиједили и причестили. Сутрадан на прву недјељу Часног поста, снијег је још више падао тако да су сви путеви били заметани.

На Свету Литургију дошли су само двоје старијих људи. На изненађење свих у храм је дошао и мали Никола Трбовић, ученик четвртог разреда Основне школе из Гомирја. Малом Николи није сметао велики снијег да дође на Свету литургију, јер је он те недјеље по реду, требао читати Апостол и Вјеровање. Мати Параскева је морала прво малог Николу огрејати у топлој соби и отрести од снијега којег је донио са собом пртећи до цркве. Након што се огријао отишао је на Свету литургију да прочита Апостол, Вјеровање и Оче наш.

Никола је одличан ђак, редовно похађа часове вјеронауке, додатну наставу из Српског језика, музичког, а и члан је малог фудбалског тима за млађи узрст.

Ево нам, браћо и сестре, примјера Божјег примисла, гдје нас Бог упућује на кога да се угледамо у духовном узрастању и истрајности у вјери - на дјецу!

Они су благослов и анђели Божји.

Ево браћо Срби, ви који сте тога дана "Недјеље Православља" безбрижно сједили у својим топлим домовима, тражећи изговор за неодлазак у храм, примјера Малог Светосавца.

Овај труд и подвиг малог Николе је путоказ и одговор за све оне који постављају питања, шта значи бити Светосавац и Православни Србин.

Нека Господ и Св.Сава, благослове и чувају малог Николу и сву дјецу дарујући им здравље, радост и духовну снагу да не скрену са Христовог пута, и недај Боже залутају као многе генерације нашег народа прије њих.

Манастир Гомирје

Светосавска прослава

Прослава највећег српског светитеља, учитеља и првог архиепископа Српске цркве, Светог Саве, у манастиру Гомирју прослављала се непрекидно и после Другог свјетског рата, унаточ проблемима и искушењима.

Доласком монахиња у манастир прославе су бивале све лепше и свечаније. И ако је то било вријеме када српска дјеца нису смјела бити тога дана у храму и славити своју школску славу, у манастир су ипак долазили најхрабрији са својом дјецом и узимали учешће у прославама. С презиром се гледало на дјецу која су пјевала и рецитовала на Св. Саву. Али, Св. Отац Сава давао је својим малим светосавцима духовне снаге и радости да се не поколебају у чврстој вјери православној. Било је то вријеме када је требало бити и остати вјерни син и кћер свете Цркве, по оној народној изреци “На муци се познају јунаци”.

Хвала Богу и Светом Сави данас је друго вријеме. Сада наша дјеца слободно и без страха и презира славе своју крсну славу школе. Благодатни плод трпљења, истрајности и хришћанске љубави тих малишана из тешких времена су њихова дјеца. Они похађају часове вјеронауке, долазе на св. Литургије и

без страха пјевају “Ускликнимо с љубављу”. Три године смо светосавске прославе одржавали у Дому културе у Гомирју у сарадњи са КУД “Гомирје”.

И ове године је било лијепо и свечано. Уочи Светог Саве служено је вечерње у препуном манастирском храму. Заиста је велика духовна радост и љепота видјети пуну цркву дјеце са родитељима како се моле Св. Сави. Након вечерњег богослужења ученици основне школе од првог до шестог рарада извели су пригодан програм и рецитал у славу и част Светом Сави. Мали глумци извели су два играка, и то: “Чудеса светитеља Саве” по тексту народне епске пјесме и “Задњи час школе”. Госпођици Душанки Мрвош дугујемо захвалност за израђене костиме које су користили мали глумци да што боље осликају догађај у играку. Такође захваљујемо и проф. Новици Вучинићу из Српских Моравица, хороваћи моравичке цркве који нам сваке године помогне са озвучењима. На крају дјеца су подијељени поклон пакетићи у знак пажње, труда и љубави према Светом Сави. Ове године подијељено је свега 115 пакетића, што је нажалост много мање него прошлих година. Јер, дјеце је све мање. Сутрадан служена је

света Литургија на којој су били присутни само старији, јер дјеца су морала бити у школи. На крају литургије освећен је славски колач и кољиво, а затим се прешло у манастирску салу на послужење.

У недјељу првог фебруара служена је света Литургија у цркви св. Петке у Горњим Дубравама, гдје смо такође прославили Светог Саву. У Горњим и Доњим Дубравама има јако мало дјеце, али ипак учешће на прослави је узело двадесетеро дјеце са још неколико малих Гомираца. Дан је био лијепа па је народа било пуно. Дошли су да са малом дјецом доживе духовну радост тога дана, а старији да се присјете како је то некад у њихово вријеме било.

Стари умиру, млади не желе брак јер је то обавеза?! Дјеца се не рађају, то стално говоримо и постављамо питање докле? Донде док се истински не покајемо и не вратимо на спасоносни пут Христов. Јеванђеље каже: “Оци ваши једоше кисело грождје, дјеца вашој трну зуби”. Поред многих других гријехова и престапа у нашем народу гријех према потомству је данас најизраженији. А Свето писмо нас учи и опомиње “И благослови их Бог, и рече им Бог: рађајте се и множите се, и напуните земљу и владајте њоме”. (Прва књига Мојсијева 1. 28)

Помолимо се, браћо и сестре, Васкрсломе Христу спаситељу, Пресветој Богородици и Светом Сави да нас сачува од зла и искушења, дарује духовне снаге, крепости да не сађемо са јеванђеоског пута, који нам је трасирао Свети Сава. Дао Бог да дјеце буде више у нашим домовима (све више старачким) да би дјечија радост и пјесма веселила све и свакога. И то ће бити знак да смо на јеванђеоском путу, вјерни синови и кћери свете Православне Светосавске цркве, народ Божји ако вршимо Његове заповјести. Дај Боже да се сложимо и умножимо.

Господу Богу и Светом Сави нека је слава, част и хвала на свему

Светосавска прослава у храму св. Петке у Горњим Дубравама

СПЦО и парохија у Српским Моравицама

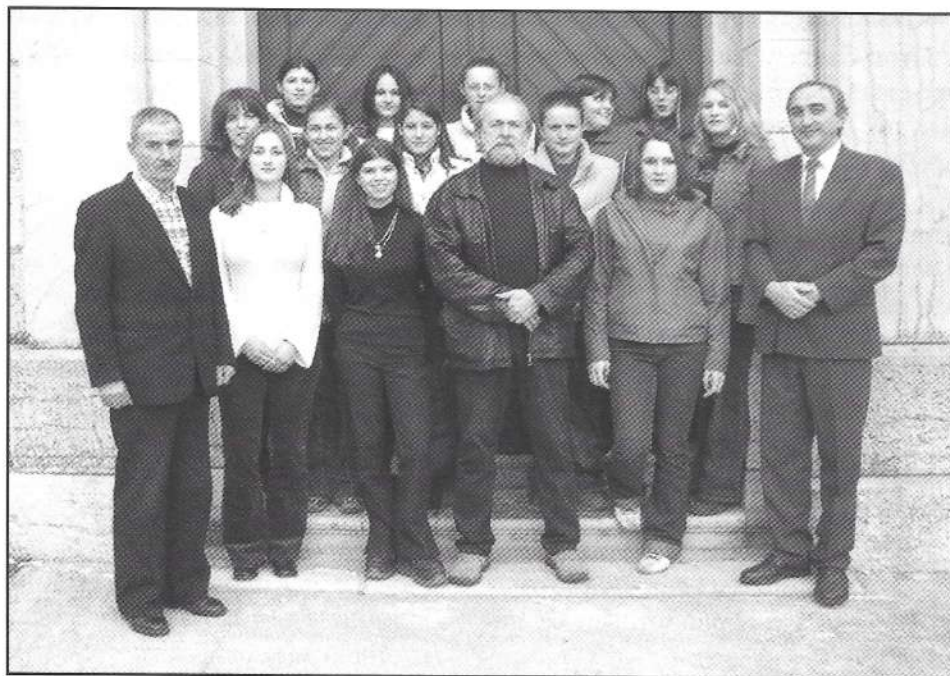
Дванаест година хора “Владика Данило Јакшић”

Пјевајте Господу пјесму, пјевај Господу сва земљо!

Пјевајте Господу, благосиљајте име Његово, јављајте од дана на дан спасење Његово! (Псал. 97. 1 и 2)

Све је почело у јесен 1992. године, када се над овим просторима надвио – Каиновски дух – који је ношен крилима мржње узроковао потоња страдања и сузе многих – Рахиља – на просторима некад заједничке државе Југославије. Страх и неизвјесност увукли су се у срца и овдашњих парохијана пред којима се након четрдесет и пет година мира и слободе испрјечила непрегледна ријека која је са собом доносила страх, незнање и неизвјесност. У таквим околностима попут утопљеника свака људска душа тражила је спасоносну сламку која би била довољна да спасе из свега онога што убија душу, нагриза и уништава свако људско достојанство. Тражио се пут који би водио ка спасењу и достојанству, али како је људско достојанство у том периоду било посрнуло, а вјера из претходног периода закопана негдје у дубини душе или потпуно ишчезла, једино се назирао давно остављени Пут, пут вјере и наде на који нас Господ позива. И кад човјек обузет земаљским у тешким тренуцима због материјалног и пролазног осјети напуштеност од свих и свега, онда из дубине душе поодавно затрпата: вјера, нада и љубав осјете и увиде пут на који Христос позива и нуди спасење свакој устрепталој души својим Божанским рјечима – Ја сам Пут, Истина и Живот... (Јов.14,6). И заиста те рјечи биле су спасоносне као доливано уље у кандило не дозвољавајући да се угаси.

Под тим и таквим околностима у просторији парохијског дома окупио сам око петнаестак младића и дјевојака на челу с наставником Новицом Вучинићем, иначе и водитељем лимене глазбе у Српским Моравицама, рјешени да оснујемо Црквени хор. Захвални и благодарни Господу тај састанак и ту иницијативу претворили смо у

Хор “Владика Данило Јакшић” из Српских Моравица

стварност и тек основаном хору одмах дали име: “Владика Данило Јакшић”, по епископу рођеном овдје у Српским Моравицама. Прве и основне ноте добили смо од тадашњег вјероучитеља ријечке парохије, а данас пароха дрежничког, протонамјесника Милоша Ореља. Добивене ноте водитељ хора Новица Вучинић је прилагођавао, уз мању корекцију према члановима са којима смо у тим тренуцима и располагали, али никако не одступајући од љепоте и духа свете Литургије по Мокрањцу. Прве молитвене пјесме које су дошле на ред и тиме уводећи хор у дух црквеног мелоса биле су: Амин, Господи помилуј, Подај Господи, Тебје Господи, Трисвета пјесма и касније све остале литургијске пјесме и одговарања. Пробе хора испочетка одржаване су два пута седмично уз труд и жељу свих чланова да што прије наступе на светој Литургији и да попут вијесника прољећа наговијесте – НОВО ПРОЉЕЋЕ – и нови дух наше

парохије. И дошао је тренутак да се жеља испуни, а труд и пожртвовање оплоди и то на дан Светога оца Николаја 1992. године, чији дух даје још већа крила овим полетарцима жељних нове пјесме, са којом славе и величају име Божје.

Паралелно са стварањем хора стварају се и бољи услови за његов рад, како би 1994. године за потребе хора била уређена и нова просторија у парохијском дому која ће имати вишенамјенски карактер у животу Цркве и њених вјерника. Изглед просторије хора употпуниће својим вриједним сликама академски сликар господин Ђорђе Петровић из Карловца, иначе рођен у Српским Моравицама, са преко двадесет дјела претежно црквених мотива. У свему овоме створиће се једна позитивна атмосфера која ће уливати више вјере и наде у оним суморним и трагичним временима. Упорним радом и самопрегорним пожртвовањем водитеља хора, изаћи ће се из парохијских оквира. Тако ће хор имати своје наступе у Ријеци, Пули,

Пероју, Дрежници, у манастиру Гомирју о Ивањдану и Великој Госпојини, Цељу и Марибору на светосавским прославама као и у Трсту на дан храмовне славе Светог Спиридона. Сва та учешћа у поменутим мјестима на светим Литургијама помоћи ће афирмацији хора, а код многе овдашње дјеце развити жељу за хорским пјевањем. Увођењем вјеронаука у школу 1991. године створиће се плодно тло из кога ће стасати из године у годину подмладак хора. Од оснивања хора до данас с поносом истичем да је кроз њега прошло више од шездесет ученика вјеронаука од којих су многи данас већ и родитељи и образовани људи са високом стручном спремом, који у својим душама данас носе предивни мелос литургијског пјевања као богати залог вјечног живота. Поред свег труда и жеље да се науче литургијске пјесме желио сам да ова дјеца сутра буду добри и побожни домаћини упражњавајући наше дивне српске обичаје, узимајући одмах на почетку за славу хора Ђурђиц. Тако би сваке године слава хора била молитвено и свечано прослављена, а чланови хора као домаћини припремали би славски колач и кољиво, што су увијек чинили и чине са посебним жаром и духовним усхићењем. Свим тим напорима била је и потребна и материјална подршка, која је долазила како од појединаца тако и од тадашње Заједнице Срба за Ријеку, Истру и Горски Котар која је посебно помогла у опремању простора и куповини фотокопирног апарата.

У свих ових протеклих дванаест година, а поготову у времену безсмисленог рата и страдања када је било најтеже, уз сваки корак ове дјеце био је и корак Невидљивог Господа који их је чувао и штитио на њиховим путовањима, проносећи и пјевајући Господу пјесму нову, и благосиљајући име Његово, јављајући од дана на дан спасење Његово!

протојереј Јеленко Стојановић
парох српскоморавички

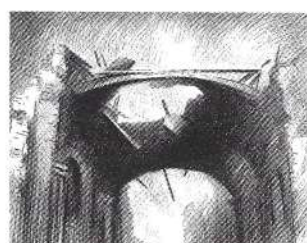
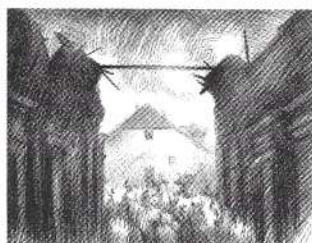
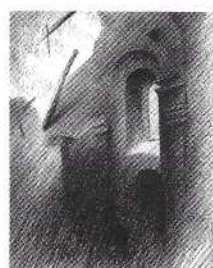
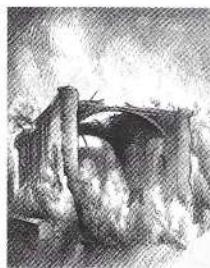
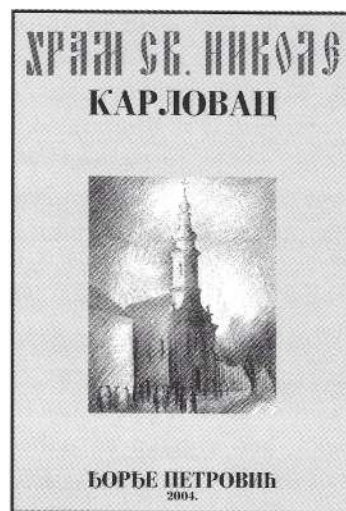
Саборни храм Св. оца Николаја у Карловцу

Из штампе изашла графичка мапа:

”У сјомен храму Св. Николе”

Прије неколико дана из штампе је изашла графичка мапа “У славу храма Светог Николе” академског сликара господина Ђорђа Петровића. Мапа садржи тринаест радова срушеног храма Светог Николе у Карловцу, а продајом мапе обезбедити ће се дио средстава за њену обнову. Све информације о куповини мапе можете добити на број телефона 098 182 07 70 или упитима на Е-маил:

spsc-karlovac@eparhija-gornjkarlovacka.hr

Саборни храм Светог оца Николаја у Карловцу подигнут 1785. године миниран је први пут 1991. године. Током рата преживио је исту судбину неколико пута да би 1993. године био потпуно уништен. Почетком 2003. године започели су припремни радови на обнови храма.

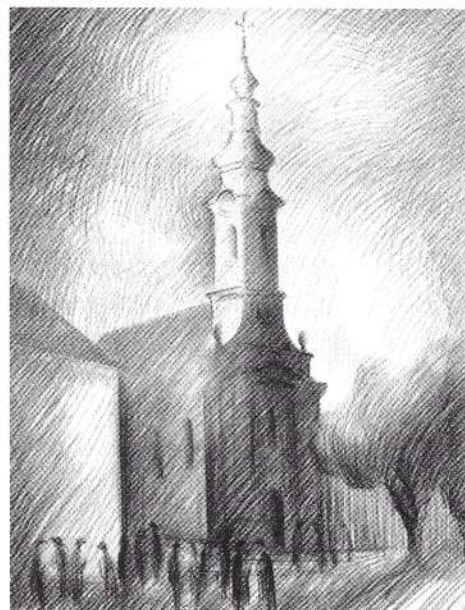
Овим путем позивамо све људе добре воље да помогну како би Саборни храм вратио свој првобитни изглед. Ваше прилоге можете уплатити на жиро-рачун:

Српске православне црквене
ошштине у Карловцу

Код Карловачке банке

Кунски - 2400008-1105844339

Девизни- 7030-1584545

Манастир Хиландар

Пламен који је прогутљао наша срца

Највећа српска православна светиња, манастир Хиландар на Светој Гори, на полуострву Халкидики у Грчкој, захваћен је катастрофалним пожаром после поноћи у среду 3. марта 2004. године. Ватра је уништила више од једне половине манастирског комплекса. Прогутала је укупно три капеле, међу којима је средњовековна капела поред пирга Светог Саве са иконостасом и фрескама из 17. и 18. века, део конака саграђеног 1821. године и обновљени Бели конак саграђен 1598. године. Једном речју, све саграђено у времену од 16. до 18. века, углавном обновљено у 20. веку, заједно са текућом документацијом. Хвала Богу, није било људских жртава или повреда међу монасима, а саборна црква, ризница, библиотека и архива остале су неоштећене.

Као свако српско дете, одрастао сам слушајући приче о томе величанственом и далеком манастиру на Светој Гори, који је основао Свети Сава, чије врело гаси жеђ људских тела и зацељује им душе, и Свети Симеон, из чије крипте израста она чудесна винова лоза. Отуда и не чуди што сваки Србин понаособ, и сви православни хришћани заједно, доживљавају ту трагичну ватру исто онако лично дубоко колико и то да су колективно одговорни према своме првом српском универзитету и средишту духовности.

Изнад силуете младог принца Растка док купа на хиландарска врата позно у дубоку

ноћ, сада усред ноћи ватра је разагнала светост ноћи, бришући физичко постојање тог истог улаза у манастир. Ко не би реаговао на ово опустошење? Свако, па и најокорелије атеистичко срце не би могло поднети бол без јецаја и уздаха. Чак и камени темељи повикали су под тежином терета, да не говоримо о срцу од камена. И док смо беспомоћно пратили јечећи ад док разара столећа наше драгоцене историје и самога нашег бића, она утешна светлост која је зрачила од Растковог духовног преображења у поноћ, засјала је и сада управо пред нашим очима пружајући једино зраке наде, као што зраци Христовог славног Васкрсења блистају са Голготе.

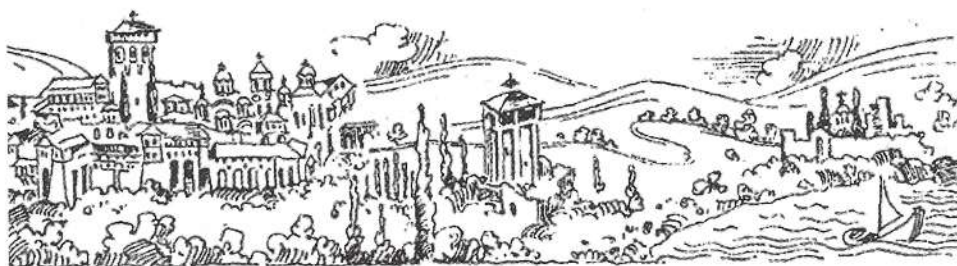
Хиландар на посебан начин јесте оно јединствено место где налазимо врело нашег народног и духовног бића. Управо овде је отац Српске цркве, Сава, загрлио свога оца Стевана Немању, родоначелника српског народа, и где је син постао отац своме оцу, као што је отац постао син свога сина. Тај нежни целив и загрљај, чак и после столећа и недавних десетљећа тлачења, и даље нас држе спојене уједно. Пролазна ватра не може разорити топлину и зрачење Хиландара. Из тога рзлога, наша је колективна и лична обавеза и брига да услишимо зов наше Цркве и обновимо ово свештено средиште за будуће нараштаје и следимо Христа на светосавском путу. Свети Саво, ти помози!

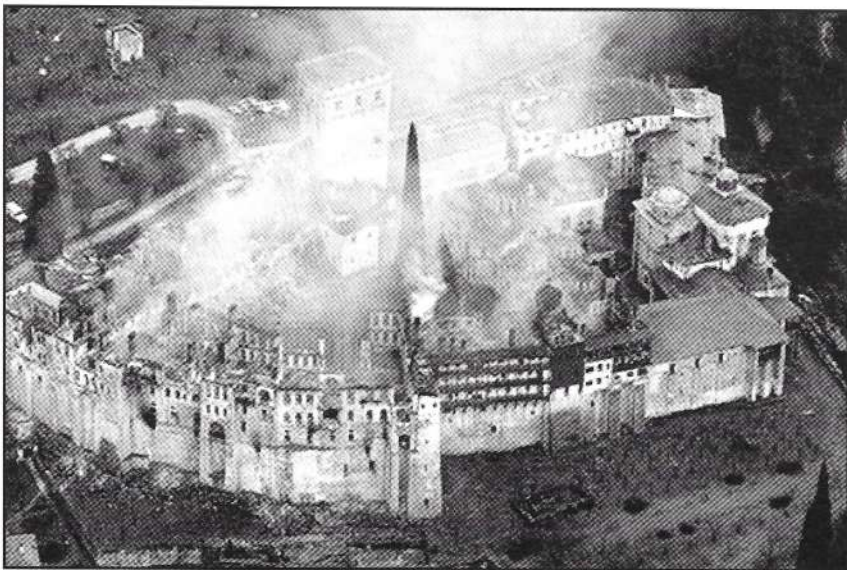
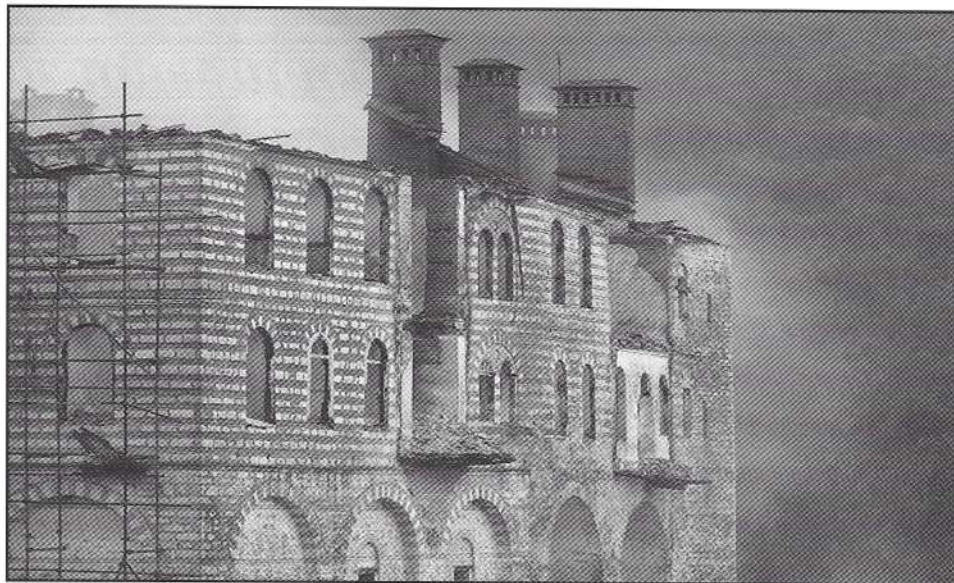
*Београд 15. март 2004.г.
јеромонах Иринеј (Добријевић)*

Света Гора: Осам

Најсеверније на Светој Гори, у крају званом Милеја, на два и по километра од мора у питомој удолини - диже се Српски Хиландар. Стари манастир беше подигнут давно, можда и пре десетог века, а онда га рука безбожничка опљачка и разори, средином 12. века. На самом крају тога столећа син и отац, Сава и Симеон Немањићи, монаси Српски племенитога рода, боравећи у Ватопеду одлучише да Српском народу овде подигну манастир, у матици и матрици Православља. И не без муке, измолише од Светогорске општине и од Византијског цара Алексија 3. Анђела ово запустело место. И већ 1198. лета Господњег, обновише га и све поправише и цркву сазидавши

векова манастира Хиландара

одржа се прва Света литургија на Ваведење "и напунише га свим потребама и лепотама - добротама, до обила.." и населише га братством малим, али одабраним на челу с првим игуманом, оцем Методијем. И од тада, заветно, о Хиландару се стараше сви Немањићи, до последњег - Уроша Нејаког, па Лазаревићи и Бранковићи, Мусићи и Јакшићи, дакле господари и властела Српска, а кад и њих време прекорачи бригу преузеше Унгро - Влашке војевode, а од средине 16. века - господари Руски, почев од цара Ивана Васиљевича Грозног; од почетка 19. века, у лагано ослобађаној Србији, старање преузимају и Обреновићи и Карађорђевићи...

У Хиландару, кроз 800 лета непрекинутог трајања збрала су се блага духовна многобројна, па тако - овде се налази највећа Српска библиотека рукописане и минијатуром украшене књиге и највећа збирка повеља; највећи сабор светитеља збран је овде у моштима светим, и највећа Српска колекција старих икона, и међу њима - 8 чудотворних; највећа је овде и збирка Српских бакрорезних плоча и највећа библиотека инкунабула, раних штампаних књига, највећа збирка реликвија и највећа збирка богослужбених предмета, и свештених одежди и веза златотканог и дрворезбарске и камене пластике, и многе још лепе и драгоцене ствари. И велико је благо

у људима што су у мимоходу, кроз 8 векова у Хиландару ревновали и боравили; многи су игумани, других манастира, овде постриг примили и ту знање и умеће текли; и одавде су, многи у свет отишли и прославили се својим узорним животима, многи епископи и митрополити, а и неки патријарси Српски, а неки су се, као Српски светитељи, прочули по целој Православној Васељени. Велика је лепа и богата историја места овог, и благословено је оно од стране Христа Спаса и Мати Његове Пресвете Мајчице Богородице, од Светога Саве и Светога Симеона Мироточивог и од свих Светих Срба и од свих Светих Атонских.

Молимо се да тако остане и даље, и нека је во вјеки!

Српска Православна Црква

Апел са ванредној, проширеној заседања Светој Архијерејској Синода

Свети Архијерејски Синод Српске Православне Цркве са свог ванредног заседања у проширеном саставу, које је сазвао Његова Светост Патријарх српски Господин Павле, поводом најновијих трагичних збивања на Косову и Метохији, даје следеће саопштење и апел:

Јучерашњи и ноћашњи немири који су се догађали широм јужне српске покрајине Косова и Метохије, представљају наставак организованог албанског тероризма над православним српским народом, који траје већ више деценија, његовом и светском културном баштином, као и над другим неалбанским живљем на овом простору. Тероризам и насиље које су се на посебан начин појавили паљењем конака Пећке Патријаршије, 1981. године, настављају се и континуирано трају до 1999. године, да би од те године бомбардовања од стране НАТО-пакта и изгона неколико стотина хиљада српског и осталог неалбанског живља добијали све више на снази и интензитету. Плод тога нечувеног насиља представљају неколико хиљада мушкараца, жена и деце киднапованих и побијених, спаљена села и насеља са српским живљем, отета и угрожена имовина народа и Цркве, уништење и разарање више од 115 манастира и храмова. А све то у времену када је ова област била под непосредним протекторатом међународне заједнице. Врхунац свега јесте управо овај најновији, очевидно унапред планирани, незапамћени погром, који је у току, над преосталим српским живљем и његовим вековним светињама. Преко петнаест најзначајнијих храмова и споменика културе од 14. до 19. века, почевши са Светим Архангелима и Богородицом Љевишком у ПРИЗРЕНУ, до храма Светог Николе

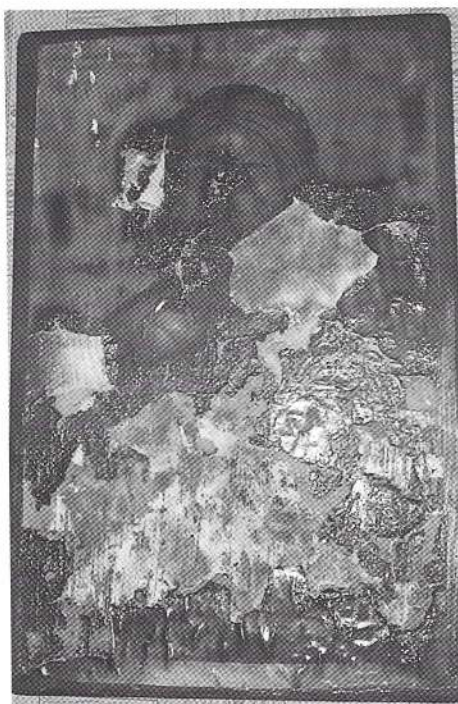
(19. век) у Белом Пољу, спаљени су и уништени за један дан. Десетине људи је побијено, пале се и уништавају преостала српска насеља широм Косова и Метохије, гранатирани су манастир Дечани, угрожени Пећка Патријаршија и манастир Грачаница. За сваког иоле разумног човека јасно је да је овде на делу испланирано целосно етничко чишћење и уништавање свих културних и духовних трагова присуства хришћанског српског народа на простору Косова и Метохије. При томе, представници међународне заједнице, КФОР и

део своје територије, а они који су, у име заштите људских права и слобода, преузели протекторат и одговорност, својом пасивношћу доприносе ескалацији незапамћеног терора у срцу Европе.

Са овог разлога Свети Архијерејски Синод апелује на власти државне заједнице Србија и Црна Гора и владу Србије да учине све што је у њиховој моћи да заштите народ од исребљења и коначног изгона српског народа са Косова и Метохије.

Обраћамо се са вапајем Европској заједници, САД, Русији, Уједињеним нацијама да хитно зауставе овај погром и терор, Бога ради и људског достојанства ради.

Обраћамо се и Абанцима на Косову и Метохији и њиховим првацима да престану са овим безумљем, себе ради и своје будућности ради. Посећамо њих и себе на свељудско искуство да насиље, неправда и мржња никоме никада нису добро донели. Позивамо, на крају, сав наш народ да у овим претешким временима удвостручи пост и молитву за спасење и избављење, за мир међу нама и у васцелом свету. Не дозволимо себи, за било какав интерес овога света, да учинимо било шта недостојно Народа Божјег, било што нељудско. Чувати се треба у овом смутном времену икакве бесмислене и безумне одмазде, као што неразумни почеше да чине против цамија, у Београду и Нишу. Да се бранимо од зла и злочинаца, али не на нељудски начин или да не да Бог, чињењем зла и нечовештвом на начин на који то злочинци чине. Господе, помози свима, па и непријатељима нашим, а свима су нам потребни мир, слобода о правда, како нама, тако и свим људима и народима.

Косово поље Спаљена икона

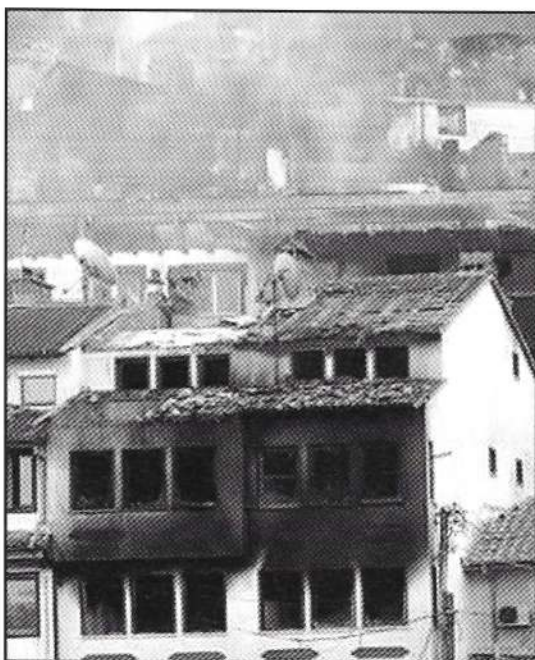
УНМИК, својим чињењем или нечињењем, све од 1999. године до данас, доприносе, вољно или невољно, коначном истребљењу православног српског народа са његових вековних огњишта и уништавању његове културе и свехришћанских светиња Косова. Нашој држави је, насупрот Резолуцији савета безбедности 1244, онемогућено да брани свој народ и

Призрен - Бојородица Љевишка

Призрен - Бојословија

Призрен

Призрен - Бојословија у иламену

Манастир Девич

Манастир Девич

Косовска Мишровица

За вас који имате присти Интернету
Епархија Рашко-Призренска, Косово и Метохија
Инфо-служба

Грачаница, 22. март 2004. год 21:28

Епархија рашко-призренска доставља низ линкова са фотографијама наших уништених цркава и манастира које смо до сада успели да прикупимо у нашој архиви. Фотографије су упутоване на сервер Епархијске презентације www.kosovo.com и доступне су на следећим линковима са којих могу да се даунлоадују.

Паљење Богословије и храма Св. Ђорђа у Призрену

Фотографије албанског дивљања у ноћи између 17 и 18. марта 2004. године доступне су на албанском линку:

<http://www.besimi.org/prizreni/>

Манастир Девич (Србица, 14. век)

На фотосима се види и раскопани гроб Св. Јоаникија Девичког

<http://www.kosovo.com/devicc01v.jpg>

Богородица Љевишка, 14. век

Према најновијим информацијама све фреске у храму су уништене од пожара

<http://www.kosovo.com/ljeviskafire.jpg>

Рушевине цркве у Ђаковици - сравњена са земљом

(Ваведење Пресвете Богородице 19 век)
ранији извештај о овом храму и старицама које су живе у њему је:

http://www.kosovo.com/poleksija_s.html
http://www.kosovo.com/crkva_djkruins.jpg

Манастир Свети Архангели запаљен

<http://www.kosovo.com/zaparhangeli01.jpg>
<http://www.kosovo.com/zaparhangeli01.jpg>

Слике рањених и повређених Срба из Обилића и Липљана

http://www.kosovo.com/wounded_serbs.zip

Манастир Светих арханђела

Штимље - Св. арханђел Михаило

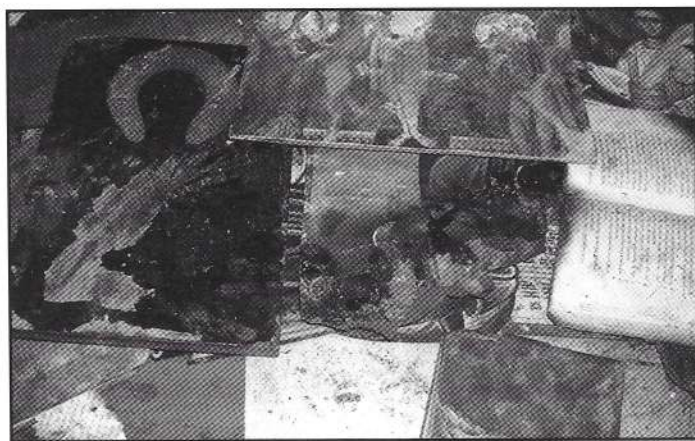
*Косово и Метохија***Списак запаљених православних цркава
на Косову и Метохији (17-19 март 2004)**

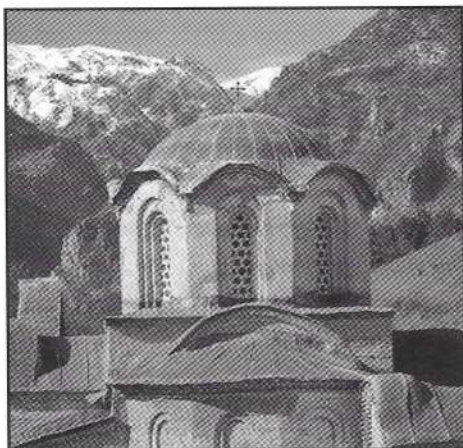
У прилогу достављамо списак цркава и црквених објеката за које је Епархија добила информацију да су запаљени у немирима између 17 и 19. марта 2004. године. У току је интензивна провера свих података, посебно на простору Призрена где има индиција да су уништене све православне цркве. На простору Урошевца, атинска новинска агенција саопштила је јутрос, да су припадници грчког КФОР-а напустили обезбеђење три црквена објекта. Од њих се за сада само поуздано зна да је запаљен храм Св. Цара Уроша у Урошевцу. У сваком случају за сада се званично може рећи да је уништено најмање 16 храмова (за које потврду има УНМИК), а сасвим могуће преко 20 (на основу информација које пристижу у Епархију рашко-призренску). Заједно са већ 112 уништених или тешко оштећених храмова од почетка "мировне мисије" УНМИК-а у јуну 1999. уништено је или димолирано преко 130 православних светиња на Косову и Метохији. Две цркве у Липљану по свему судећи још нису уништене иако су у први мах стигле информацији о нападима на њих.

1. Саборни храм Богородице Љевишке 14 век (Призрен)
 2. Црква Светог Спаса 14. век (Призрен)
 3. Саборни храм Светог великомућеника Георгија 20. век (Призрен)
 4. Манастир Свети архангели 14. век (Призрен)
 5. Црква Светог Георгија Руновића 15. век (Призрен, у дворишту Епископије)
 6. Црква Светог Јована Претече и Крститеља (Пећ) са парохиским домом
 7. Црква Ваведена Богородице (Бело Поље код Пећи)
 8. Храм Успења Пресвете Богородице (Ђаковица) са парохиским домом
 9. Црква Светог цара Уроша (Урошевац)
 10. Црква Светог Николе (Косово поље)
 11. Црква Свете Катарине (Бресје код Косова Поља)
 12. Црква Светог Николе (Приштина)
 13. Црква Светог Николе (Ѓиљане)
 14. Црква Светог Саве (Косовска Митровица)
 15. Црква у Витини (Витина код Ѓиљана)
 16. Манастир Девич 14. век (Србица)
 17. Црква у Доњој Слапашници (Косовска Каменица)
 18. Црква у Брњаку, код Беле Цркве (Ораховац)
 19. Црква Светог Јована Претече и Крститеља (Пећка бања)
 20. Црква Светог Илије 19. век (Вучитрн)
 21. Црква Светог Михајла (Штимље)
 22. Црква у Обилићу (Обилић)
 23. Црква Св. Лазара у Пишкотама (Ђаковица) била оштећена 1999, сада запаљена
 24. Зграда Богословије Свети Кирило и Методије (Призрен)
 25. Епископски двор (Призрен)
- Албанци уклањају рушевине минираног храма Св. Тројице у Ђаковици који је уништен 1999. године
- Још се проверава да ли су уништене цркве:
- Св. Николе у Призрену (14. век) Тутићева црква
 - Св. Недеље у Призрену (14. век)
 - две цркве у околини Урошевца

Овај списак ће бити допуњаван или исправљан у зависности од нових информација које Епархија буде добијала поводом уништених православних цркава на Косову и Метохији.

*Епархија Рашко-Призренска, Косово и Метохија
Инфо-служба 19. март 2004. год. Грачаница*

Кујола Пешке патријаршије

Песма Матије БЕЉКОВИЋА

Краду ми памћење
Скраћују ми прошлост
Отимају векове
Цамијају цркве
Арају азбуку
Чекићају гробове
Издиру темељ
Размећу колијевку.

Узимају ми оно
што никоме нисам узео
Моје лавре и престонице
Не знам шта је моје
Ни где ми је граница
Народ ми је у најму и расејању
Пале ми тапије
И затиру постојанство.

Жртвено поље са крвавом
травом
Не смем да кажем да је моје
Не дају ми да уђем у кућу
Кажу да сам је продао
Земљу коју сам од неба купио
Неко им је обећао.
Ко им је обећао
Тај их је слагао
Што им не обећа
Оно што је његово?
Зато јуришају на мене удружени
Кивни што сам их познао

Епархија горњокарловачка

Његово Преосвешћенство Епископ ГГ Фођије
22000 Шибеник, Тежачка 8, тел: 022/216-701 факс: 022/200-170

Архијерејски намјесник плашчански
протојер-ставрофор **Мићо Костић**

СПЦО и Управа парохије на Ријеци
протојер-ставрофор
Мићо Костић
51000 Ријека, Ивана Зајца 24/И
тел: 051/335 399
факс: 051/ 324 160
моб: 091 514 82 50
E-mail:
spco-na-rijeci@ri.hinet.hr

СПЦО и Управа парохије у Пули
Игуман Данило (Љубођина)
52100 Пула, Прерадовићева 20
тел./факс: 052/ 224 647
052/ 520 654 Перој

СПЦО и Управа парохије у
Српским Моравицама
протојереј **Јеленко Стојановић**
51325 Моравице,
Докмановићи 10
тел/факс: 051/ 877 137
моб: 098 801 051

Манастир Гомирје
протосинђел **Михаило (Вукчевић)**
тел/факс: 051/ 878 188

СПЦО и Управа парохије у
Дрежници
протонамесник **Милош Орел**
47313 Дрежница, Центар бб
тел 047/ 566 138
факс: 047/ 566 351
моб: 091 533 54 90

СПЦО и Управа парохије у Глини
јереј **Слободан Дракулић**
44400 Глина, Хрватска 20
тел/факс: 044/ 880 615

СПЦО и Управа парохије у Двору
протонамесник
Радослав Анђелић
44440 Двор,
Миле Блажевића Чађе 46
моб: 098 563 613

СПЦО и Управа парохије у
Плашком
јереј **Драган Анђонић**
47304 Плашки, Саборчанска 12
тел/факс: 047/ 573 459
моб: 091 533 25 02

СПЦО и Управа парохије у
Коларићу (Војнић)
јереј **Мирослав Бабић**
47220 Војнић, Коларић 50/а
моб: 091 590 62 02
091 590 78 41

СПЦО и Управа парохије у
Кореници
јереј **Далибор Танасић**
53230 Кореница, Врановача 52
моб: 091 565 69 54
098 190 44 56

СПЦО и Управа парохије у
Петрињи
јереј **Миле Ристић**
44250 Петриња, Владимира
Назора 13
тел/факс: 044/ 813 419
моб: 091 585 05 46

СПЦО и Управа парохије у
Карловцу
јереј **Душко Сисајевић**
47000 Карловац, Тина Ујевића 5
тел/факс: 047/ 411 506
моб: 098 18 20 770
E-mail: spco-karlovac@eparhija-gornjkarlovacka.hr

WEB страница:
<http://eparhija-gornjokarlovacka.hr>

часопис
"Св.Сава Горњокарловачки"
E-mail: glasnik@eparhija-gornjkarlovacka.hr

Администрација WEB
странице
webmaster@eparhija-gornjokarlovacka.hr

КОСОВО И МЕТОХИЈА

ХРАМ БОГОРОДИЦЕ ЉЕВИШКЕ, ПРИЗРЕН (НАКОН ПАЉЕВИНЕ)

МОНАСТИР СВЕТИХ АРХАНГЕЛА КОД ПРИЗРЕНА (НАКОН ПАЉЕВИНЕ)

МАНАСТИР ХИЛАНДАР, СРЕДНА ГОРА

